

Ministerialtidende

2011

Udgivet den 24. februar 2011

15. februar 2011.

Nr. 9.

Vejledning om borgerstyret personlig assistance

(Vejledning nr. 7 til serviceloven)

Afsnit I

Vejledningens indledning og generelle betingelser

Indledning

1. I denne vejledning beskrives reglerne om Borgerstyret Personlig Assistance, BPA.

Vejledningen har virkning fra den 1. januar 2011 og afløser følgende: Vejledning nr. 94 af 10. november 2009 om Borgerstyret Personlig Assistance.

Vejledningen beskriver reglerne om borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011. Disse regler er i deres nuværende form gennemført ved lov nr. 549 af 17. juni 2008 og lov nr. 388 af 25. maj 2009, og nærmere regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 1180 af 14. oktober 2010 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96. Vejledningen indeholder en videreførelse af det relevante og aktuelle vejledningsstof i de hidtidige vejledninger på området.

Vejledningen skal ses i sammenhæng med de øvrige vejledninger i serien. Som noget nyt er der på Socialministeriets hjemmeside mulighed for at søge i et samlet indeks for vejledningerne, hvilket giver en let og enkel adgang til både at søge i den enkelte vejledning og på tværs af den samlede serie.

Vær opmærksom på ændringer af lovgivning og af praksis.

Vejledningerne bliver løbende opdateret, men det er vigtigt at være opmærksom på, om der er sket ændringer af eksempelvis lovgivning og Ankesty-

relsen praksis, der endnu ikke er afspejlet i vejledningen.

Det er muligt at se, om der sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye og opdaterede vejledninger på Socialministeriets hjemmeside www.sm.dk eller på Retsinformations hjemmeside www.retsinformation.dk.

Det er ligeledes vigtigt at være opmærksom på, om Ankestyrelsen har truffet nye afgørelser på området eller ændret praksis. Ankestyrelsens afgørelser kan findes på www.ast.dk

2. Hvem yder vejledning?

I forhold til vejledning og spørgsmål vedrørende servicelovens regler er det som udgangspunkt kommunerne, der yder vejledning over for borgerne.

Medarbejdere i kommunerne kan søge generel vejledning hos det sociale nævn eller hos Socialministeriet om generelle problemstillinger inden for servicelovens område.

Medarbejdere i de sociale nævn kan søge vejledning hos Ankestyrelsen. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indeholder regler om Ankestyrelsens og de sociale nævns pligt til at yde vejledning inden for det sociale område. Der henvises for yderligere information til Socialministeriets vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kapitel 1

Baggrund og formål med borgerstyret personlig assistance

Baggrund for borgerstyret personlig assistance

3. Reglerne om hjælperordning efter servicelovens § 96 har frem til 2008 eksisteret i stort set uændret form siden slutningen af 1970'erne, hvor hjælperordningen blev etableret som en forsøgsordning for yngre, fysisk handicappede, der ønskede at skabe sig en selvstændig tilværelse i egen bolig, frem for at bo på en institution.

Baggrunden for ordningen er et ønske om at sikre borgere med et omfattende behov for hjælp, mulighed for selv at udvælge og ansætte de nødvendige hjælpere.

Begrundelsen for at etablere en ordning efter § 96 skal bl.a. ses i lyset af, at der er tale om borgere, der har et omfattende behov for hjælp, og som forudsætter en ganske særlig form for støtte, hvor det er nødvendigt med et tæt og særligt kendskab til borgeren.

Med lov nr. 549 af 17. juni 2008 gennemførtes en række gennemgribende ændringer af regelsættet for kontant tilskud ud fra et ønske om, at disse ordninger i højere grad skal skabe mulighed for sammenhængende og tidssvarende løsninger for borgere med et omfattende behov for hjælp.

Med ændringerne er målgruppen for hjælp efter §§ 95 og 96 udvidet, idet kravet til, at borgeren skal kunne fungere som arbejdsgiver for hjælperne, er blevet suppleret med en adgang for borgeren til at overføre sit tilskud efter §§ 95 eller 96 til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed.

Samtidig betegnes tilskud til ansættelse af hjælpere fra 2008 »borgerstyret personlig assistance«, BPA for at præcisere, at borgerens selvbestemmelse er i fokus i disse ordninger.

Formål med borgerstyret personlig assistance

4. Det overordnede formål med reglerne om BPA er at skabe grundlag for fleksible ordninger. Borgere, der kan og ønsker at modtage tilskud til selv at ansætte hjælpere, får tilbudt en ordning, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, og som dermed kan tilpasses borgernes ønsker og behov, så

personer med omfattende funktionsnedsættelser kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Formålet er samtidig, at der skabes mulighed for helhedsorienteret hjælp for borgere med et omfattende hjælpebehov. BPA kan samtidig være et tilbud til borgere, der ikke har så omfattende hjælpebehov, og hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at BPA vil være den bedste mulighed for at tilbyde en sammenhængende hjælp til borgeren. Det er borgerens valg, om denne ønsker at modtage hjælpen i form af BPA.

5. Ved at give borgerne mere valgfrihed med hensyn til placeringen af de opgaver, der er forbundet med at ansætte hjælpere, sikres det, at ordningen i højere grad kan indrettes i forhold til den enkelte borgers ønsker og behov. Herved fastholdes intentionerne om at sikre borgerens selvbestemmelse samtidig med, at den enkelte borger kan aflastes i forhold til en række administrative opgaver, ved at overføre tilskuddet til en anden part, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne i ansættelsesretlig forstand, og varetager de administrative og juridiske opgaver, der er forbundet hermed.

Kapitel 2

Personkreds, herunder generelle betingelser for borgerstyret personlig assistance

Generelle forhold for servicelovens §§ 95 og 96

6. Bestemmelserne drejer sig om kommunalbestyrelsens adgang til at yde hjælp i form af et kontant tilskud til borgeren. Herved får borgeren mulighed for selv at ansætte hjælpere og kan dermed vælge, hvem de vil have til at udføre hjælpen.

7. Målgruppen er personer over 18 år. Der er ikke fastsat en øvre aldersgrænse for hverken § 95 eller § 96. Kommunalbestyrelsen kan derfor også udbetale kontant tilskud til BPA til personer over 67 år. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 0-87-98.

8. Der kan normalt ikke ydes kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter §§ 95 og 96, når modtageren bor i boliger, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere med henblik på aflastning af særlige behov, gennemførelse af udviklingsforløb baseret på fællesskab i hverdagen mv., og hvor udbetaling af en kontant ydelse vil modvirke formålet med denne tilrettelæggelse af hjælpen. Det gælder f.eks.

beboere på plejehjem eller i plejeboliger, botilbud eller lignende.

ServiceLOVEN:

§ 95. ...

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

§ 96. ...

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

9. Det er efter servicelovens §§ 95, stk. 4, og 96, stk. 2, en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter §§ 95 og 96, at modtageren af tilskuddet er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, for-

eningen eller den private virksomhed, der herefter i ansættelsesretlig forstand er arbejdsgiver for hjælperne.

Det skal understreges, at det er borgeren, der vælger, om han eller hun ønsker at være arbejdsgiver for hjælperne, eller om borgeren i stedet vælger at indgå en aftale om at overføre tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, der vil påtage sig opgaven.

Kommunalbestyrelsen vil dog, hvis det vurderes, at borgeren ikke kan være arbejdsgiver for hjælperne, kunne træffe afgørelse om BPA til en borger, under forudsætning af at borgeren indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om at overføre tilskuddet.

10. At borgeren skal kunne fungere som **arbejdsleder** indebærer som udgangspunkt, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne, dvs. at:

- Varetage arbejdsplanlægning sammen med og for hjælperne.
- Udarbejde jobbeskrivelse og jobopslag/annonce.
- Udvælge hjælpere, herunder at varetage ansættelsessamtaler.
- Varetage oplæring og daglig instruktion af hjælperne.
- Afholde personalemøder med hjælperne.
- Afholde medarbejderudviklingssamtaler (MUS)

Det skal understreges, at der kan være behov for, at borgeren modtager den fornødne rådgivning og vejledning om de opgaver, der må forventes at være forbundet med at modtage hjælpen i form af et kontant tilskud. Herunder f.eks. kursustilbud eller oplæring i, hvad det indebærer at være daglig leder for hjælperne, herunder eksempelvis ledelse, konflikt-håndtering eller etik.

11. Som udgangspunkt indebærer **arbejdsgiveropgaven** ansvaret for at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med at modtage et kontant tilskud til BPA:

- Ansættelse og afskedigelse af hjælpere.
- Udarbejdelse af ansættelsesbeviser til hjælperne.
- Udbetaling af løn (opgaven kan varetages af kommunen eller af en privat virksomhed/forening).

- Indberetning af skat, tegning af lovpligtige forsikringer, indbetaling til ferie og barselsfond og ATP (opgaven kan varetages af kommunen eller af en privat virksomhed/forening)
- Gennemførelse af nødvendige arbejdsmiljøforanstaltninger.

Punktet om ansættelse og afskedigelse af hjælpere indebærer kun i helt særlige tilfælde at deltage og bistå i ansættelsessamtaler i samarbejde med borgeren.

Det skal understreges, at borgeren eller tilskudsmodtageren (ved hjælp ydet efter § 95, stk. 3) skal kunne varetage både arbejdsgiver og arbejdslederopgaverne, med mindre tilskuddet overføres, jf. punkt 9. Det skal i den forbindelse desuden bemærkes, at den enkelte borger kan have behov for oplæring i de opgaver, der er forbundet med en BPA-ordning. Der henvises til punkterne 10 og 117.

12. Kommunalbestyrelsen skal ved etablering af en BPA-ordning sikre, at borgeren får den fornødne vejledning om de opgaver og det ansvar, der er forbundet med arbejdsgiveropgaven i en BPA-ordning. Det bør herunder sikres, at borgeren løbende informeres om de regler, der gælder på området, herunder:

- Regler om ansættelsesbeviser
- Regler om ligebehandling og forskelsbehandling på arbejdsmarkedet
- Regler om ferie, indbetaling af ATP mv.
- Regler om arbejdsmiljø
- Regler om sygedagpenge
- Regler om barselsorlov
- Regler om forsikringer
- Evt. regler om virksomhedsoverdragelse, hvis borgeren vælger at overføre sit tilskud til en anden part.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på de forhold, der gælder om arbejdsgiveransvar i forhold til arbejdsmiljølovgivning. Der henvises til kapitel 5 om rådgivning, kapitel 16 og 17 om arbejdsmiljøreglerne og kapitel 19 om anden lovgivning under Beskæftigelsesministeriet.

Rådgivning og kurser

13. Som et forsøg er der i 2009-2011 etableret en gratis rådgivningsfunktion for borgerne på www.bpa-arbejdsgiver.dk om de juridiske spørgs-

mål, der knytter sig til arbejdsgiver- og arbejdslederrollen i BPA-ordninger. Det gælder f.eks. regler om ansættelsesbeviser, arbejdsmiljø og herunder arbejdstider, nødvendige forsikringer for hjælpere, ferielovgivning mv.

Der udbydes i samme periode på forsøgsbasis også kurser for både nye og eksisterende modtagere af hjælp efter §§ 95 og 96. Kurserne skal medvirke til at sikre, at borgeren klædes på til at fungere som arbejdsleder og evt. arbejdsgiver for hjælperne. Oplysninger om kurser og rådgivningsfunktionen kan findes på Servicestyrelsens hjemmeside: www.servicestyrelsen.dk. Der henvises i øvrigt til punkt 40 om kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at borgeren får den nødvendige rådgivning og vejledning.

Personkredsen for borgerstyret personlig assistance

Serviceoven:

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende.

Personkredsen for § 95, stk. 1

14. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har mulighed for at udføre den hjælp, som borgeren har behov for, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager, jf. § 95, stk. 1.

15. § 95, stk. 1, er en undtagelsesbestemmelse, der kun kan anvendes, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed efter servicelovens §§ 83 og 84.

Kommunalbestyrelsen eller borgeren kan dermed ikke frit vælge, om der skal udbetales et kontant tilskud efter § 95, stk. 1, eller gives naturalhjælp (dvs. at hjælpen leveres som hjemmehjælp af kommunen eller en godkendt privat leverandør). Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen sikrer, at ressourcerne løbende tilpasses til behovet for personlig og praktisk hjælp. Muligheden for at udbetale tilskud kan derfor kun anvendes i særlige tilfælde. Som eksempler kan nævnes tilfælde, hvor samarbejdet mellem borgeren og det kommunale personale eller godkendte leverandører er vanskeliggjort i væsentlig grad.

Reglerne om betaling for midlertidig hjælp efter servicelovens § 83 er beskrevet i Vejledning 2.

Personkredsen for § 95, stk. 2

16. En person med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, har en ret til at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager, jf. § 95, stk. 2.

For denne gruppe borgere med et større hjælpebehov end 20 timer om ugen er der dermed tale om en ret til at vælge et kontant tilskud frem for at modtage hjælpen i form af naturalhjælp.

Bestemmelsen er rettet mod personer der, selv om der er tale om et større hjælpebehov, ikke har et så omfattende og sammensat hjælpebehov, som forudsættes efter servicelovens § 96, og hvor der er tale om ydelser, der ligger inden for rammerne af servicelovens §§ 83 og 84. Der kan eksempelvis også være tale om borgere, som har et omfattende behov for personlig og praktisk hjælp, men hvor behovet for ledsagelse uden for hjemmet er begrænset og kan dækkes gennem en ledsageordning efter servicelovens § 97.

Personkredsen for § 95, stk. 3

17. Kommunalbestyrelsen kan desuden i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående person, som passer den pågældende efter § 95, stk. 3.

Bestemmelsen er rettet mod de situationer, hvor kommunalbestyrelsen skønner, at borgeren ikke selv vil være i stand til at fungere hverken som ar-

bejdsgiver eller arbejdsleder for hjælperne, eksempelvis som følge af udviklingshæmning, hjerneska-
de eller kognitive funktionsnedsættelser.

I denne situation kan kommunalbestyrelsen vælge at yde det kontante tilskud til en nærtstående, som kan og vil påtage sig at varetage denne opgave. Det er en forudsætning, at både borgeren (eller eventuelle værge) og den nærtstående ønsker at denne udfører opgaven. Tilskuddet efter § 95, stk. 3, ydes til den nærtstående og dermed ikke til den borger, der har behovet for hjælp.

Som nærtstående anses normalt ægtefælle, samlever, forældre, søskende samt andre, som har et nært forhold til den pågældende borger.

Det hensyn, der kan tale for, at kommunalbestyrelsen vælger at udbetale tilskuddet til en nærtstående i stedet for at yde hjælpen som naturalydelse, er f.eks. hensynet til, at familien kan fungere så normalt som muligt på trods af et stort behov for hjælp og pleje.

18. Det er en forudsætning, at kommunen, efter en nøje vurdering af den pågældendes situation, herunder en vurdering af borgerens mulighed for selvstændig livsførelse, boligforhold, netværksressourcer mv., finder det hensigtsmæssigt, at det er den nærtstående, der varetager denne opgave. Kommunalbestyrelsen skal, især når der er tale om yngre personer, overveje, om denne løsning giver den unge mulighed for selvstændig livsudfoldelse. Kommunalbestyrelsen kan eventuelt beslutte, at hjælpen skal ydes helt eller delvis som naturalydelse.

19. Hvis den nærtstående ønsker det, kan der ansættes en eller flere personer til helt eller delvist at varetage hjælpen efter § 95, stk. 3. Det vil i den situation være en forudsætning, at den nærtstående kan fungere som arbejdsleder for hjælperne, i overensstemmelse med servicelovens § 95, stk. 4, medmindre tilskuddet overføres til en forening eller en privat virksomhed. Der henvises til punkterne 9-11.

Hvis den nærtstående vælger at overføre tilskuddet til en forening eller en privat virksomhed, vil det alene være en betingelse, at den nærtstående kan fungere som daglig leder for hjælperne, jf. punkt 10.

Personkredsen for § 96, stk. 1

Service-loven:

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

20. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde BPA til den personkreds, der omfattes af § 96, stk. 1. Det drejer sig om borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte til pleje, overvågning eller ledsagelse, for at kunne opbygge eller fastholde et selvstændigt liv med mulighed for deltagelse i samfundslivet.

Det vil normalt sige personer, som i høj grad er afhængig af hjælp til at udføre almindelige daglige funktioner som eksempelvis madlavning, læsning, bad, læse, skrive mv., og som har et omfattende behov for pleje, overvågning, ledsagelse eller praktisk bistand.

Service-lovens § 96 er desuden som udgangspunkt rettet mod borgere med mere massive og sammensatte hjælpebehov, hvor borgerens behov ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp mv.

Det kan eksempelvis skyldes, at der er tale om hjælpebehov, der ligger ud over, hvad der kan ydes som personlig og praktisk hjælp, eller ud over det behov for ledsagelse, der kan imødekommes efter andre bestemmelser i service-loven. Det kan f.eks. være behov for hjælp til mange eller mere spredte opgaver i løbet af døgnet, hvor det er en forudsætning, at hjælperne er til stede for, at borgeren kan leve et selvstændigt liv.

Det særlige hjælpebehov kan også f.eks. have baggrund i, at den hjælp, der er behov for, har en så personlig karakter, at det er væsentligt selv at kunne sammensætte sit hjælperkorps. Det kan være, at borgerens behov er så specifikke og personlige, at de forudsætter individuel oplæring af hjælperne, f.eks. af hensyn til forflytning, placering i kørestol, betjening af særligt indrettet bil eller lift eller kends-

skab til respirator eller mavesonde og hygiejne i den forbindelse.

Endelig kan det være afgørende for borgeren, at hjælpen skal ydes på bestemte tidspunkter i forhold til at få borgerens dagligdag til at fungere i forhold til børn, arbejdsliv, herunder sikkerhed for overholdelse af mødetider, uddannelse, fritidsliv mv. Det at have ansvaret for et eller flere mindre børn, som borgeren bor sammen med, kan også i sig selv være tilstrækkeligt, selv om borgeren kun i meget begrænset omfang kan påtage sig noget af det praktiske selv.

Det skal understreges, at der ikke er tale om en udtømmende oversigt, men at kommunalbestyrelsen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov for hjælp.

Det er ikke et krav, for at få hjælp efter § 96, stk. 1, at borgeren har eller kan få et højt aktivitetsniveau.

21. Det forhold, at en borger selv kan udføre nogle funktioner, udelukker ikke, at en borger tilhører personkredsen for § 96.

22. Der er ikke fastsat begrænsninger for, hvilke former for funktionsnedsættelser der kan være omfattet af hjælp efter service-lovens § 96. Det vil altid bero på en konkret og individuel vurdering, om borgeren er omfattet af personkredsen og opfylder betingelserne for at modtage hjælp efter denne bestemmelse. Borgere, der modtager hjælp efter § 96, kan derfor både være borgere med en fysisk funktionsnedsættelse og herunder også respiratorbrugere, men der kan også være tale om borgere med hjerneskade, sensoriske eller kognitive funktionsnedsættelser mv.

23. Det er ikke et krav efter service-lovens § 96, at der skal være behov for pleje, overvågning og ledsagelse for den enkelte borger.

*Service-loven:***§ 96. ...**

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren.

Personkredsen for § 96, stk. 3

24. Efter servicelovens § 96, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen vælge at tilbyde BPA til borgere, der normalt ikke er omfattet af personkredsen for hjælp efter § 96, når kommunalbestyrelsen vurderer, at BPA er den bedste mulighed for at yde en sammenhængende og helhedsorienteret hjælp til borgeren. Det kan eksempelvis være borgere, der ikke har helt så omfattende og sammensat et hjælpebehov, som det forudsættes efter § 96, stk. 1.

Bestemmelsen kan være relevant at anvende til borgere, der får dækket hjælpebehovet efter en række bestemmelser, som f.eks. servicelovens § 83 om personlig og praktisk hjælp, § 84 om aflastning og afløsning, § 95 om kontant tilskud, § 97 om ledsagelse, § 100 om nødvendige merudgifter m.fl.

Denne adgang til i stedet at yde hjælp efter § 96 giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde en sammenhængende hjælp til borgere, der ellers vil modtage hjælp efter mange forskellige bestemmelser. Det vil give mulighed for en enklere sagsbehandling i forhold til den enkelte borger, hvor der ellers vil være behov for at koordinere sagen mellem flere sagsbehandlere, evt. flere forvaltninger.

25. Kommunalbestyrelsen kan ikke pålægge en borger at modtage hjælpen i form af BPA, hvis borgeren ikke ønsker de opgaver og det ansvar, der er forbundet med at modtage hjælpen på denne måde.

26. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at tilbyde BPA efter § 96, stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen generelt beslutter at anvende bestemmelsen, vil en afgørelse om ikke at anvende § 96, stk. 3, i en konkret sag kunne påklages. Kommunens beslutning om at fravælge § 96, stk. 3, i den konkrete sag vil således være en afgørelse i forhold til borgeren.

Hvis en kommune generelt fravælger at anvende servicelovens § 96, stk. 3, vil en sådan beslutning relatere sig til fastlæggelsen af kommunens generelle serviceniveau. Efter retssikkerhedslovens § 60, stk. 3, kan en sådan beslutning ikke indbringes for en anden administrativ myndighed.

§ 96, stk. 3, og støtte efter andre regler

27. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at i det omfang, en borger modtager hjælp efter servicelovens § 96, er borgeren omfattet af reglerne

om merudgiftsydelse efter servicelovens § 100, uanset om borgeren modtager førtidspension efter de før 1. januar 2003 gældende regler. Der henvises til vejledningens punkt 121. Der gælder ligeledes særlige regler om boligstøtte efter § 12, stk. 4, i lov om individuel boligstøtte for personer, der modtager døgnhjælp efter servicelovens § 96. Der henvises til punkt 146.

Afsnit II

Udmåling af hjælp

Kapitel 3

Udmåling af hjælp

Generelle forhold

28. Kommunalbestyrelsen skal som grundlag for afgørelser om hjælp efter servicelovens §§ 95 og 96 tage afsæt i servicelovens krav om, at formålet med BPA er at tilbyde borgeren en fleksibel ordning, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, så borgeren kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at foretage en individuel og helhedsorienteret behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad den enkelte selv kan klare.

29. Ved vurderingen skal der tages stilling til, hvilke funktioner hjælperne skal dække, i hvor mange timer og på hvilke tidspunkter det primære hjælpebehov findes, og om hjælpen ydes i eller uden for hjemmet. Det skal dog bemærkes, at f.eks. behovet for respiratorhjælp for respiratorbrugere dækkes efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler og behovet for personlig assistance i forbindelse med arbejde dækkes efter Beskæftigelsesministeriets regler. Der henvises til punkterne 140-141 og 149. Det samme gælder det ordinære uddannelsesområde. Der henvises i øvrigt til kapitel 21.

Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, at det i nogle tilfælde vil være nødvendigt med flere hjælpere ad gangen. Det kan skyldes, at det i nogle situationer kan være nødvendigt at være to hjælpere om arbejdet, f.eks. i forbindelse med løft, ophold uden for hjemmet eller lignende.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med udmålingen af hjælpen være opmærksom på, at der i

helt særlige tilfælde kan udmåles tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor hjælperen kun helt undtagelsesvis udfører hjælp for borgeren. Det kan eksempelvis være i forbindelse med delt tjeneste eller ved et mere spredt hjælpebehov.

Udmåling til kurser, oplæring, MUS og personalemøder

30. Kommunalbestyrelsen skal, udover udmåling til det konkrete hjælpebehov, udmåle timer til de nødvendige kurser i eksempelvis forflyttelsesteknik eller brug af kommunikationshjælpemidler og timer til oplæring af nye hjælpere. Der skal desuden udmåles timer til personalemøder og udmåles timer til medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Når der kun er ansat én hjælper, vil det normalt ikke være nødvendigt at udmåle timer til personalemøder. Det kan dog i nogle tilfælde være nødvendigt at afsætte timer til MUS. Der henvises til udmålingsbekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Udmåling af hjælp efter § 95

31. Udgangspunktet for udmålingen af hjælp efter servicelovens § 95 er servicelovens § 83 om praktisk og personlig hjælp og pleje og § 84 om afløsning og aflastning. For yderligere beskrivelse af §§ 83 og 84 henvises der til Vejledning 2.

For hjælp efter § 95 kan der tages udgangspunkt i de kommunale kvalitetsstandarder for praktisk og personlig hjælp og pleje.

Kommunalbestyrelsen skal dog være opmærksom på, at en afgørelse om hjælp efter § 95 altid skal træffes på grundlag af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp. Det kommunalt fastsatte serviceniveau er udgangspunktet for, hvad borgeren kan forvente af hjælp, men serviceniveauet skal fraviges, når borgerens behov nødvendiggør det. Der henvises til punkterne 28 og 29. Kommunalbestyrelsen skal således udmåle, så det er muligt for borgeren at ansætte de nødvendige hjælpere.

32. Hjælp efter § 95 kan kombineres med andre former for hjælp, som f.eks. ledsageordning efter servicelovens § 97 til dækning af behovet for ledsagelse til aktiviteter uden for hjemmet, socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85 m.fl., se kapitel 15. Der henvises desuden til, at det kan være

muligt at anvende servicelovens § 96, stk. 3, jf. punkt 24-27.

Udmåling af hjælp efter § 96

33. Udgangspunktet for udmålingen af hjælp efter servicelovens § 96 er en konkret, individuel vurdering af borgerens behov for hjælp og formålet med ordningen om at skabe en fleksibel og helhedsorienteret ordning med borgerens selvbestemmelse i centrum. Denne tager udgangspunkt i, hvad den enkelte borger selv kan klare med henblik på at kunne leve et almindeligt liv som andre ikke-handicappede, både i og uden for hjemmet. Udmålingen af hjælp har dermed et andet sigte end udmåling af personlig og praktisk hjælp i hjemmet, og kvalitetsstandarder for § 83 kan derfor ikke anvendes som udgangspunkt for udmålingen af hjælp efter § 96, da hjælpebehovet ofte omfatter større og mindre opgaver spredt over hele døgnet, og hvor det ikke nødvendigvis er forudsigteligt, hvornår hjælpen skal leveres og konkret til hvilke opgaver. Vurderingen skal foretages med afsæt i formålet med BPA, og må således ikke være så snævert, at timerne kun kan udmåles til hjælp på helt bestemte tidspunkter eller til bestemte aktiviteter, da det vil mindske den fleksibilitet og selvbestemmelse, der er forudsat i ordningen. Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse 87-09. Kommunalbestyrelsen skal, særligt til borgere, som ikke modtager døgnhjælp, i forbindelse med den samlede udmåling af hjælpebehovet vurdere, om der kan være behov for at udmåle en årlig pulje til f.eks. weekend-ophold, kurser mv., hvor der kan være behov for ekstra hjælpetimer.

Vurderingen skal ses i sammenhæng med formålet med BPA efter servicelovens § 96 om at skabe en fleksibel og sammenhængende ordning, der sikrer borgerens mulighed for at leve et så normalt og selvstændigt liv som muligt og under hensyn til, at borgerens behov kan variere bl.a. som følge af borgerens funktionsnedsættelse og ikke altid er forudsigteligt.

Udmålingen af hjælpen skal foretages i et samarbejde med borgeren. Det vil desuden ofte være nødvendigt at inddrage den fornødne sagkundskab og bistand fra personer med kendskab til formålet og funktionen med BPA.

Da personkredsen for § 96 er borgere med et omfattende og sammensat behov for hjælp, vil der ofte være tale om borgere, der har behov for hjælp hele døgnet, eller i en stor del af døgnet aktive timer. Det er dog ikke et krav, at der skal være behov for døgnhjælp, ligesom hjælp efter § 96 ikke medfører, at borgeren kan kræve døgnhjælp uanset funktionsniveau, jf. Ankestyrelsens Principafgørelse 87-09. Tilsvarende er der ikke i lovgivningen angivet et timetal for BPA efter § 96, idet det vil bero på en samlet vurdering af borgerens hjælpebehov, om en borger er omfattet af denne bestemmelse.

34. Der er ikke noget til hinder for, at borgeren får udmålt færre timer, end den kommunale udmåling fastsætter, hvis han eller hun ønsker det. Det kan f.eks. være ud fra et ønske om at være alene nogle timer i døgnet, eller på grund af, at en pårørende kan og vil påtage sig hjælpefunktionerne i nogle timer.

Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på, at familie, og herunder ægtefælle eller andre, som frivilligt påtager sig sådanne funktioner, får hvile og fritid i tilstrækkeligt omfang til at kunne klare sin egen daglige tilværelse.

Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, at der ikke er hjemmel i serviceloven til at pålægge en ægtefælle eller andre at påtage sig disse udvidede pleje-, overvågnings- og ledsagefunktioner. Der henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse 39-09.

En ægtefælle eller et andet familiemedlem kan, hvis både borgeren selv og familiemedlemmet/ægtefællen ønsker det, ansættes som hjælper. Dette indebærer, at ægtefællen eller det familiemedlem, der ansættes som hjælper skal sikres efter arbejdsskadesikringsloven, jf. punkt 43.

35. Udgangspunktet for udmålingen af hjælp efter § 96 er normalt, at udmålingen skal dække alle borgerens behov for personlig og praktisk hjælp, overvågning og ledsagelse. Der kan herunder udmåles støtte til varetagelse af forældreopgaven, jf. også punkt 20.

36. Hjælp efter § 96 kan kombineres med andre hjælpeforanstaltninger, som f.eks. praktisk og personlig hjælp, omsorg og pleje i det omfang, at borgeren ønsker det. Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse C-13-07.

37. I det omfang, at hjælperen samtidig kan varetage sine opgaver som hjælper, og herunder f.eks. eventuelle overvågningsopgaver, vil hjælperen også i begrænset omfang kunne varetage opgaver som f.eks. saltning og snerydning. Det er dermed en forudsætning, at f.eks. snerydningsopgaven ikke er til hinder for, at hjælperen kan udføre de primære hjælperopgaver, og at der er tale om opgaver, der ikke normalt kan planlægges, og hvor det er mest hensigtsmæssigt, at hjælperne kan udføre disse opgaver for borgeren. Hjælperens eventuelle udførelse af disse opgaver kan dog have betydning i forhold til arbejdsmiljølovgivningen og behovet for forsikring af hjælperne.

Større opgaver, som f.eks. hovedrengøring, hækklipping, malerarbejde eller andre større vedligeholdelsesopgaver er dog ikke omfattet af udmåling af hjælp efter servicelovens § 96, men må vurderes og eventuelt dækkes efter andre bestemmelser, som f.eks. servicelovens § 100 om nødvendige merudgifter (håndsræknings). Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse C-9-07.

Forholdet mellem udmåling til BPA og bistands- eller plejetillæg

38. Da BPA-ordningen også kan gives til borgere, som modtager førtidspension efter de før 1. januar 2003 gældende regler, må det ved udmålingen af hjælpen efter §§ 95 eller 96 i hvert enkelt tilfælde vurderes, i hvilket omfang et tilkendt bistands- eller plejetillæg efter § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension skal indgå ved udmålingen af hjælpen, således at en del af hjælpebehovet dækkes af bistands- eller plejetillægget. Hensigten er at sikre, at der ikke sker dobbeltkompensation for det samme behov.

Udgangspunktet er, at bevillingen efter §§ 95 og 96 nedsættes med den del af bistands- eller plejetillægget, der anvendes til dækning af borgerens hjælpebehov eller til merudgifter, der alternativt skulle være bevilget efter servicelovens § 100. I denne vurdering skal indgå, at bistands- eller plejetillægget også forudsættes at dække vanskeligt definerbare småfunktioner ved siden af BPA-ordningen, som erfaringsmæssigt altid forekommer. Derfor skal der ikke nødvendigvis ske en reduktion af bevillingen efter §§ 95 eller 96 som følge af et bistands- eller plejetillæg.

Hvis hjælpen udmåles, så den dækker alle borgernes ledsage- (§ 96), pleje- og overvågningsbehov, skal hele tillægget anvendes til dækning af udgifter til hjælpere, eller tillægget frakendes.

Det skal understreges, at borgeren ikke har pligt til at dokumentere anvendelsen af bistands- eller plejetillægget. Der kan ikke foretages reduktion i bistands- eller plejetillægget. Der henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse P-15-05.

For uddybende oplysninger om bistands- og plejetillæg, henvises der til vejledningens kapitel 18 om bistands- og plejetillæg, og til Ankestyrelsens Principafgørelser P-21-05, P-27-03, P-28-03, 69-09 og 74-09. Reglerne om bistands- og plejetillæg er nærmere beskrevet i Vejledning om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. (Vejledning nr. 54 af 31. august 2007).

Invaliditetsydelse kan modtages sammen med BPA-ordningen og skal ikke indgå ved udmålingen af nogen del af tilskuddet til BPA-ordningen.

Kapitel 4

Revurdering af hjælpebehovet

39. Det gælder efter servicelovens § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Der henvises til vejledning 1 om de generelle regler om løbende opfølgning.

Opfølgningen skal ske ud fra BPA-modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med borgeren. Opfølgningen bør tilrettelægges i forhold til den enkelte ordning og kan ske ved telefonisk henvendelse, hjemmebesøg eller på anden vis.

Det kan f.eks. være hensigtsmæssigt, at der ved igangsættelse af nye BPA-ordninger aftales en opfølgning efter 3-6 måneder eller tidligere, hvis der kan være usikkerhed om udmålingen af hjælpen. Tilsvarende kan det ved progredierende lidelser, hvor hjælpebehovet meget hurtigt kan ændre sig, være hensigtsmæssigt at sikre opfølgning med kortere intervaller.

Ved velfungerende ordninger, hvor hjælpebehovet er uændret fra år til år, eller hvor der er grund til at formode, at borgeren henvender sig af egen drift

ved behov for ændringer, kan opfølgningen aftales med længere intervaller.

Det skal understreges, at kommunalbestyrelsen har pligt til at behandle ansøgning om hjælp i forbindelse med ændringer i borgerens behov, uanset om der først er aftalt opfølgning på et senere tidspunkt mellem borger og kommune.

Afsnit III

Tilrettelæggelse af ordningen, borgerens valgmuligheder for valg af BPA-ordning og tilsyn

Kapitel 5

Administration og tilrettelæggelse af ordningen

Rådgivning og vejledning

40. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at borgeren får den nødvendige rådgivning og vejledning, herunder om de opgaver og det ansvar, der er forbundet med at være arbejdsgiver, jf. punkterne 10 og 11, så borgeren kan sammensætte sin BPA-ordning ud fra egne ønsker, behov og forudsætninger. Kommunalbestyrelsen har herunder pligt til at oplyse borgeren om muligheden for at overføre tilskuddet til en anden part, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Når borgeren overfører tilskuddet, skal borgeren alene varetage opgaver forbundet med den daglige ledelse for hjælperne. Kommunalbestyrelsen kan desuden oplyse borgeren om de muligheder, der er etableret som forsøg fra 2009 til og med 2011, om en særlig rådgivningsfunktion og om kurser for borgere med BPA, som Servicestyrelsen gennemfører. Der henvises til vejledningens punkt 13 og Servicestyrelsens hjemmeside, se bilag 3.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at det vil bero på en konkret vurdering, om borgeren opfattes som 'arbejdsgiver' efter arbejdsmiljølovgivningen. Fastlæggelsen af placeringen af arbejdsgiveransvaret i den konkrete situation følger af administrativ praksis og domstolspraksis. Der henvises til punkterne 125-128 om arbejdsmiljølovgivningen.

41. Som et led i sin rådgivning af borgeren skal kommunen i henhold til eksisterende praksis, især i forbindelse med igangsættelse af en ny BPA-ordning, tilbyde at være behjælpelig med de praktiske ting, så som annoncering, ansættelsesforhold mv.

42. I en BPA-ordning ydes det kommunale tilskud til borgeren, der herefter indgår aftale om ansættelse af hjælperne. Der er hermed tale om et privat ansættelsesforhold mellem borgeren og hjælperne, eller mellem den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed og hjælperne, hvis borgeren har valgt at overføre sit tilskud til ansættelse af hjælperne hertil. Det er derfor borgeren, eller den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, som tilskuddet er overført til, der har ansvaret i forhold til hjælpernes kvalifikationer, lønforhold, tilrettelæggelse af arbejdstid, overholdelse af ansættelsesvilkårene efter det konkrete ansættelsesbevis mv.

Kommunalbestyrelsen har dog pligt til at yde generel rådgivning om reglerne på området, ligesom kommunen har pligt til at træde til med rådgivning og vejledning om mere praktiske forhold. Se også Ankestyrelsens Principafgørelse C-46-09 om kommunens vejledningsforpligtelse. Der kan desuden henvises til punkterne 9-12.

Arbejdsskade og forsikringer

43. En arbejdsgiver har forsikringspligt i henhold til arbejdsskadesikringsloven, når vedkommende ansætter og aflønner hjælpere. Arbejdsgiveren opfylder sin sikringspligt ved at tegne forsikring mod ulykker og tilslutte sig Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring for så vidt angår erhvervs sygdomme. Borgeren skal vejledes om, at modtagere af BPA er forpligtet til at have de tilstrækkelige forsikringer, herunder mod arbejdsskade og rejseforsikringer ved rejser i udlandet. Efter arbejdsskadesikringsloven er det borgerens forpligtelse at sikre sig, at sikre sig både som følge af ulykker og erhvervs sygdomme, og forsikringen skal være i borgerens navn. Der kan desuden være behov for at tegne en erhvervsansvarsforsikring. jf. punkt 44.

Overfører en borger sit tilskud til en nærtstående, en forening eller en virksomhed, kan disse tegne forsikringen mod følgerne af ulykker i borgerens navn og tilslutte borgeren til Arbejdsmarkedets Er-

hvervssygdomssikring. Ansvaret for, at forpligtelserne er opfyldt ligger dog fortsat hos borgeren.

Erstatningsansvar

44. Borgeren skal være opmærksom på, at der i dansk ret gælder den almindelig regel, at når der er instruktionsbeføjelser i et ansættelsesforhold, følger det af Danske Lov 3-19-2, at arbejdsgiveren er erstatningsansvarlig for skader, der skyldes hjælperens uforsvarlige adfærd i forbindelse med arbejdets udførelse. Det kan på den baggrund være en god idé, at borgeren sikrer, at han har tegnet en forsikring, der dækker dette ansvar i tilfælde, hvor borgeren er arbejdsgiver i en BPA-ordning.

Oplæring af og kurser for hjælpere

45. Oplæring af hjælperne i arbejdet varetages af modtageren af BPA. Er borgeren selv arbejdsgiver, sker oplæringen af hjælperne i samarbejde med myndigheden, jf. den generelle vejledningsforpligtelse.

Hvis der er behov for kurser, som udspringer af den enkelte borgers hjælpebehov, i eksempelvis forflyttelsesteknik, kommunikation eller problemstillinger i forbindelse med terminalpleje, skal kommunalbestyrelsen dække de nødvendige omkostninger hertil.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere tilbyde borgeren, at hjælperne, i det omfang borgeren selv eller en nærtstående er arbejdsgiver for hjælperne, kan deltage i kurser i f.eks. forflyttelsesteknik sammen med kommunale medarbejdere. Der henvises i øvrigt til punkterne 77-80 om udmåling til forsikringer, kurser og barselsfond.

Valgmuligheder i BPA

46. En borger, der modtager tilskud efter service-lovens §§ 95 eller 96, har en række valgmuligheder i forhold til tilrettelæggelsen af en BPA-ordning. Valgmulighederne er beskrevet i nedenstående tabel 1.

Table 1. Oversigt over valgmuligheder

Borgeren/ tilskuds- modtageren (§ 95, stk. 3) er selv ar- bejdsgiver og varetager selv lønadm- istrationen, jf. punkt 47.	Borgeren/ tilskuds- modtageren (§ 95, stk. 3) er selv ar- bejdsgiver, men lader kommunal- bestyrelsen stå for lønadm- istrationen, jf. punkt 48.	Borgeren/ tilskuds- modtageren (§ 95, stk. 3) er selv ar- bejdsgiver, men lader en privat virk- somhed/for- ening stå for lønadm- istrationen, jf. punkt 49.	Tilskud er overført til en nærtstå- ende, der selv varetar lønadm- istrationen, jf. punkterne 47 og 53.	Tilskud er overført til en nærtstå- ende, der la- der kommun- albestyrel- sen stå for lønadm- istrationen, jf. punkt 49.	Tilskud er overført til en nærtstå- ende, der la- der en privat virksomhed/ forening stå for lønadm- istrationen, jf. punkt 49.	Tilskud overføres til privat virk- somhed eller forening, der varetager hele arbejds- giveropga- ven, jf. punkterne 50-52.
--	---	--	---	---	--	--

Det skal bemærkes, at når der i dette kapitel anvendes begrebet 'arbejdsgiver', er der tale om arbejdsgiver i en ansættelsesretlig forstand. I forhold til arbejdsmiljøloven skal det præciseres, at fastlæggelsen af placeringen af arbejdsgiveransvaret følger af administrativ praksis og domstolspraksis. Det vil derfor bero på en konkret vurdering, hvem der som arbejdsgiver er strafferetligt ansvarlig for, at arbejdet bliver udført i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen. Der henvises til punkt 125-135 om arbejdsmiljølovgivningen.

Borgeren som arbejdsgiver for hjælperne

47. Borgeren (eller tilskudsmodtageren, når tilskuddet ydes efter § 95, stk. 3) kan selv være arbejdsgiver og er dermed samtidig daglig leder for hjælperne. Det betyder, at borgeren har ansvaret for de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet hermed, herunder også indgåelse af ansættelsesaf-taler der kan indeholdes inden for det kommunale tilskud.

Det er dog en forudsætning, at kommunalbestyr-elsen vurderer, at borgeren eller tilskudsmodtage- ren er i stand til at varetage de opgaver og det ansvar, der er forbundet med at være arbejdsgiver for hjæl- perne. En borger, der ikke vurderes at kunne vare- tage de praktiske opgaver og det ansvar, der er forbundet med at være arbejdsgiver for hjælperne i ansættelsesretlig forstand, kan tilkendes en BPA

under forudsætning af, at borgeren indgår aftale om overførsel af tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, jf. servicelovens § 95, stk. 4, eller § 96, stk. 2. Der henvises til vej- ledningens punkt 9-12.

En borger (eller tilskudsmodtager, når tilskuddet ydes efter § 95, stk. 3) kan ikke modtage hjælp i form af BPA, hvis den pågældende heller ikke med oplæring, kan være arbejdsleder for hjælperne. Der henvises til punkt 10 for en beskrivelse af de opga- ver, der forbindes med arbejdslederopgaven.

Borgeren (tilskudsmodtageren) har forskellige valgmuligheder. Der henvises til punkt 48 og 49.

Serviceloven:

§ 95. ...

Stk. 5. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

§ 96. ...

Stk. 4. I de situationer, hvor borgeren eller en nærstående er arbejdsgiver, skal kommunalbesty- relsen tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.

Kommunalbestyrelsen varetager lønadministration

48. En borger, der selv er arbejdsgiver, har en ret til at lade kommunalbestyrelsen varetage de opgaver, der er forbundet med lønadministration mv. i forhold til hjælperne. Herunder udbetaling af løn, indberetning af skat, ferie, pension, ATP mv. Uanset, om kommunalbestyrelsen varetager lønadministrationen, vil det være borgeren, der er arbejdsgiver for hjælperne i ansættelsesretlig forstand.

Lønadministration varetages af en privat virksomhed mv.

49. En borger, der selv er arbejdsgiver, kan også vælge at lade opgaverne forbundet med lønadministration mv. være varetaget af f.eks. af et privat servicefirma eller en forening.

Borgeren vælger at overføre sit tilskud

50. Borgeren (eller tilskudsmodtageren, når der er tale om tilskud efter § 95, stk. 3) kan, i medfør af serviceloven § 95, stk. 4, eller § 96, stk. 2, vælge at overføre sit tilskud til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed. I den forbindelse skal borgeren indgå en aftale med den pågældende nærtstående, forening eller virksomhed. Der henvises til punkt 54-55.

51. Når borgeren overfører sit tilskud til andre, varetager disse opgaverne forbundet med at være arbejdsgiver for hjælperne i ansættelsesretlig forstand, dvs. opgaver forbundet med ansættelse og afskedigelse af hjælperne mv. Ledelsesretten vil dog efter konkret aftale med den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed så vidt muligt være delegeret til borgeren, der varetager de opgaver, der er forbundet med den daglige ledelse af BPA-ordningen og udvælgelse af hjælpere til sin egen BPA-ordning. Borgeren skal som hovedregel varetage de opgaver, der er nævnt i punkt 10 om arbejdslederopgaver.

Overførsel af tilskud til forening eller en privat virksomhed

52. Inden borgeren kan overføre sit tilskud til en forening eller en privat virksomhed, skal der indgås en aftale herom mellem borgeren og foreningen eller virksomheden. Der henvises til punkt 54-55. Når borgeren ønsker at overføre sit tilskud, skal kommunalbestyrelsen udmåle et tilskud til dækning af

foreningen eller virksomhedens omkostninger ved at varetage de opgaver, der er forbundet hermed. Der henvises til punkt 62 og 82-88.

Overførsel af tilskud til en nærtstående

53. Borgeren kan også vælge at indgå aftale med en nærtstående om overførsel af tilskud til BPA. Det er en forudsætning, at både borgeren og den nærtstående ønsker denne løsning. Det er desuden en forudsætning, at den nærtstående kan varetage denne opgave. Der henvises til punkt 54 vedrørende indholdet af aftalen.

For definition af »nærtstående« henvises til punkt 17.

Den nærtstående person aflønnes ikke for de opgaver, der er forbundet med at være arbejdsgiver for hjælperne.

*Aftale om overførsel af tilskud**Indhold i aftale mellem borger og forening/virksomhed eller nærtstående*

54. Ønsker en borger at overføre sit tilskud til en anden part, der herefter er arbejdsgiver i ansættelsesretlig forstand, skal borgeren indgå en aftale med den nærtstående, virksomheden eller foreningen om dette. Det er dermed borgeren, der vælger den nærtstående, forening eller private virksomhed, som skal varetage denne opgave, inden for rammerne af den kommunale udmåling.

Aftalen vil ofte indeholde en beskrivelse af, hvilke opgaver den nærtstående, foreningen eller virksomheden påtager sig at udføre for borgeren, levering af ydelserne og herunder omkostningsstyring, regulering, regnskab og tilbagebetaling, mv., forhold vedrørende arbejdsgiverens forpligtelser samt fastsættelse af opsigelsesvarsel mv. for aftalen.

Overførslen af tilskuddet sker normalt med én måneds varsel fra udgangen af den måned, hvor aftalen er indgået. Herved sikres det, at alle parter får den fornødne tid til at få iværksat BPA-ordningen, og herunder at udbetalingen af tilskuddet kan påbegyndes. Det er muligt at aftale en længere frist for overførsel af tilskuddet, hvis parterne i aftalen ønsker dette.

55. Herudover kan der indgås aftale om særlige forhold i den enkelte borgers ordning, eksempelvis

behov for særlige kvalifikationer hos hjælperne og f.eks. arbejdsredskaber, jf. punkt 129-130.

Indhold i aftale mellem kommunalbestyrelse og forening, virksomhed eller nærtstående

56. Hvis borgeren har indgået en aftale om overførsel af tilskud til en anden part, kan kommunalbestyrelsen samtidig vælge at indgå en aftale med den nærtstående, foreningen eller virksomheden. Aftalen kan f.eks. omhandle nærmere forhold vedrørende afregning af tilskuddet, ophør af ordninger i forbindelse med dødsfald og eventuelle særlige aftaler om udbetaling af dele af tilskuddet betaling for og levering af arbejdsredskaber m.v. Aftalen kan ikke indeholde særlige krav til virksomheden omkring likviditet. Borgeren skal orienteres om indholdet af en sådan aftale, der vedrører borgerens BPA.

Kapitel 6

Tilsyn

57. Kommunalbestyrelsen har i medfør af retssikkerhedslovens § 16 pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Tilsynet omfatter både indholdet af indsatsen og den måde, opgaverne udføres på. Reglerne om tilsyn er nærmere beskrevet i vejledning 1. Der henvises også til Ankestyrelsens Principafgørelse C-48-05.

Det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, hvordan tilsynet konkret skal planlægges og udføres i kommunen.

Kommunalbestyrelsen bør derfor regelmæssigt og normalt mindst én gang årligt sikre sig, at BPA-ordningen fungerer efter hensigten, herunder:

- om borgeren får den hjælp, som var hensigten med ordningen,
- om borgeren opfylder betingelserne for at modtage hjælpen i form af BPA, og herunder om borgeren eller tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver eller arbejdsleder for hjælperne, hvis tilskuddet er overført til anden part,
- om borgeren tilrettelægger, og hjælperne udfører arbejdet på en tilfredsstillende måde,
- om der er andre forhold, herunder hyppige hjælpeskift eller forhold omkring arbejdsmiljøet, der giver anledning til en særlig indsats i forhold til borgeren, f.eks. i forhold til tilbud om kurser

om arbejdsgiver/arbejdslederrolle og -opgaver mv.

Tilsynet bør tilrettelægges i samarbejde med borgeren og ud fra borgerens forudsætninger i forhold til den enkelte ordning.

Afsnit IV

Beregning af det kontante tilskud

Kapitel 7

Beregning af kontante tilskud

Generelle forhold ved beregning af tilskud

58. Tilskud efter §§ 95 og 96 udbetales til ansættelse af hjælpere, og til de omkostninger, der følger heraf.

Det er kommunalbestyrelsen, der beregner og fastsætter det kontante tilskud. Reglerne om udmåling er fastsat i bekendtgørelse nr. 1180 af 14. oktober 2010.

Serviceovens ydelser efter §§ 95 og 96 vil være fritaget for moms, såfremt ydelserne kan karakteriseres enten som behandling eller som social forsorg og bistand. Momsfritagelsen omfatter dog ikke ydelser, der er visiteret i henhold til serviceovens § 83, og som leveres af andre end kommuner efter reglerne om frit leverandørvalg i hjemmeplejen.

I det omfang, at ydelser er pålagt moms, skal kommunalbestyrelsen udmåle et tilskud, der tager højde for dette.

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 2. Tilskud til ansættelse af hjælpere til borgerstyret personlig assistance skal udmåles på samme vilkår og med samme beløb, uanset om borgeren er arbejdsgiver for hjælperne eller har indgået aftale om at overføre tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

Lige vilkår for udmåling

59. Kommunalbestyrelsens udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere til BPA skal ske på samme vilkår uanset, om borgeren selv er arbejdsgiver, eller om borgeren har overført tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed. Der

henvises til udmålingsbekendtgørelsens § 2. Det betyder, at det af kommunalbestyrelsen udmålte tilskud, der danner grundlag for ansættelse af hjælpere, er det samme, uanset om det f.eks. er pårørende eller andre, der ansættes til at udføre hjælpen. Udmålingen af øvrige tilskud skal ligeledes ske på lige vilkår, jf. dog udmålingsbekendtgørelsens §§ 8 og 9.

60. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte generelle retningslinjer for, hvordan kommunen foretager udmålingen af tilskud til løn, arbejdsgiveropgaver samt udgifter til andre udgifter forbundet med at modtage hjælpen i form af BPA.

Fastsættelsen af retningslinjerne må imidlertid ikke modvirke intentionerne med BPA om at skabe en fleksibel ordning, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers selvbestemmelse og behov. Udgangspunktet for beregningen af tilskuddet er altid borgerens individuelle og konkrete behov. Grundlaget for bevillingen af det kontante tilskud skal fremgå af afgørelsen til borgeren.

Maksimum for tilskud

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 3. ...

Stk. 4. De samlede omkostninger pr. time til borgerstyret personlig assistance kan maksimalt udgøre et beløb, der svarer til kommunalbestyrelsens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af hjælp efter servicelovens § 83, ledsagelse efter servicelovens § 97 og afløsning og aflastning efter servicelovens § 84.

61. Det samlede tilskud til en BPA-ordning, som skal beregnes til dækning af omkostninger til løn, arbejdsgiveropgaver, administration mv., må pr. udmålt time maksimalt udgøre et beløb, der svarer til kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af hjælpen i form af personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83, ledsagelse efter servicelovens § 97 og afløsning eller aflastning efter servicelovens § 84.

Kommunalbestyrelsen skal, hvis den ikke har bragt den personlige og praktiske hjælp i udbud, fastsætte priskrav til leverandører af personlig og praktisk hjælp, jf. servicelovens § 91, stk. 4. Pris-

kravet opgøres som timeprisen for personlig og praktisk hjælp leveret i hjemmet, jf. § 12, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 299 af 25. marts 2010 om kvalitetsstandarder og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp mv. Priskravene skal fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved den kommunale leverandørvirksomhed, og skal omfatte alle direkte og indirekte omkostninger, jf. ovennævnte bekendtgørelses § 14. Der skal som minimum fastsættes priskrav for personlig pleje i hverdagstimerne, personlig pleje på øvrige tider, madservice med udbringning til hjemmet, madservice uden udbringning til hjemmet samt øvrig praktisk hjælp, jf. ovennævnte bekendtgørelses § 13.

For så vidt angår ledsagelse og afløsning eller aflastning, skal kommunalbestyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 683 af 20. juni 2007 om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud fastsætte en takst på baggrund af en beregning af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

Det skal understreges, at prisen pr. BPA-time ikke er det samme som fritvalgsprisen, beregnet efter servicelovens § 91, da der ikke stilles krav om en bestemt beregningsmetode.

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 3. ...

Stk. 3. Tilskuddet kan maksimalt udgøre de faktiske omkostninger, der er forbundet med ordningen.

62. Hvis foreningen eller virksomheden udbyder BPA til en pris, der er lavere end det tilskud, som kommunalbestyrelsen har udmålt, kan en foreningen eller virksomheden, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, maksimalt modtage afregning til den beregnede pris.

Tilsvarende er der fastsat regler for tilbagebetaling af tilskud, når det udbetalte tilskud ikke er anvendt i overensstemmelse med formålet med reglerne om BPA, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 16.

Opstilling af budget

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 4. Tilskuddet efter § 5, stk. 1-3 og stk. 5, samt § 8 skal udmåles ud fra et budget opstillet af kommunalbestyrelsen. I budgettet skal fordelingen af de enkelte poster, der ligger til grund for budgettet, være anført. Budgetposterne skal være sammenlignelige med omkostningerne ved tilsvarende aktiviteter.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger efter § 5, stk. 4, samt tilskud efter §§ 6,7 og 9 efter regning.

63. Tilskud til BPA udmåles på grundlag af et budget, der opstilles af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal som en del af den konkrete bevilling, opstille et budget, som er en opstilling af de forventede omkostninger til de enkelte elementer i udmålingen til BPA efter § 5, stk. 1-3 og 5, samt § 8 i bekendtgørelse om udmåling af tilskud. Formålet med at lave et budget, der anfører de enkelte elementer i beregningen, er dels at gøre det muligt at efterprøve, om kommunalbestyrelsen har taget højde for alle de elementer, der skal indgå i udmålingen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, og dels at gøre det muligt at lave et regnskab, der kan lægges til grund for en eventuel tilbagebetaling af uforbrugte midler jf. udmålingsbekendtgørelsens §§ 14-16.

Budgettets enkelte elementer skal være sammenlignelige med omkostninger for tilsvarende aktiviteter.

Udbetaling efter regning

64. Kommunalbestyrelsen skal, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, dække en række nødvendige omkostninger efter regning uden forudgående opstilling af budget. Det drejer sig om variable omkostninger som løn under sygdom og barnets 1. og 2. sygedag. Af udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, fremgår det, at det er en kommunal forpligtelse at dække omkostninger til løn under sygdom for handicaphjælpere, der har haft 8 ugers ansættelse som handicaphjælpere og minimum 74 timers arbejde i denne periode. Kommunalbestyrelsen kan derfor ikke fastsætte yderligere betingelser for, hvornår de dækker omkostninger til løn under sygdom. Desuden fremgår det af udmålingsbekendtgørelsen, at

kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger til forsikringer, barselsfond og kurser, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 6, omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 7, og eventuelle omkostninger til lønadministration, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 9.

Hensigten hermed er at sikre, at kommunalbestyrelsen dækker de faktiske udgifter, der er forbundet med at få leveret hjælp i form af BPA. Samtidig sikres det herved, at borgeren ikke løbende skal ansøge kommunalbestyrelsen om reguleringer af tilskuddet, f.eks. i forbindelse med forøgede omkostninger til sygdom, vikardækning eller lignende, eller at borgeren i disse situationer skal lægge penge ud, indtil den kommunale sagsbehandling er afsluttet.

Kapitel 8

*Fastsættelse af tilskud til ansættelse af hjælpere**Udmålingsbekendtgørelsen:*

§ 1. Kommunalbestyrelsens tildeling af hjælp og fastsættelse af timetallet efter servicelovens §§ 95 eller 96 danner grundlag for udmåling af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere til borgerstyret personlig assistance.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal ved fastsættelse af timetallet sikre, at der tages højde for timer til oplæring af hjælpere. Kommunalbestyrelsen skal desuden tage højde for timer til personalemøder, når borgeren har ansat mere end en hjælper, samt til medarbejderudviklingssamtaler m.v.

65. Inden kommunalbestyrelsen kan fastsætte det kontante tilskud til den enkelte borger, skal der foretages en konkret og individuel vurdering af hjælpebehovet som grundlag for udmålingen af timetallet til borgeren.

Fastsættelsen af timetallet i en BPA-ordning er grundlaget for kommunalbestyrelsens beregning af det kontante tilskud, der udbetales, og beregningen af de enkelte elementer i det kontante tilskud, der udbetales til ansættelse af hjælpere, tager udgangspunkt i den tildelte hjælp og formålet med BPA om skabe en helhedsorienteret og fleksibel ordning med borgerens selvbestemmelse i centrum.

66. I forbindelse med beregning af tilskud til ansættelse af hjælpere kan det være hensigtsmæssigt at gøre sig nogle antagelser om en række forhold, der har betydning for udmålingen af timer og for beregningen af det kontante tilskud.

Af udmålingsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, fremgår, at kommunalbestyrelsen i sin udmåling af det kontante tilskud skal tage højde for timer til personalemøder og medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Desuden skal der tages højde for timer til oplæring af nye hjælpere og kurser i eksempelvis forflyttelses- og kommunikationsteknik.

67. I det omfang, der bevilges et antal uger med døgn- eller dobbeltdækning til eksempelvis ferier, weekendophold mv., skal disse timer også indgå i

beregningen af antallet af timer, der herefter omregnes til det kontante tilskud. Dertil kommer, at der til det udmålte timetal i forlængelse af hjælpebehovet, skal udmåles et antal timer til kurser, MUS, personalemøder mv. Det er her nødvendigt at gøre sig nogle antagelser om, hvor mange hjælpere man forventer, der er i den enkelte ordning, herunder hvor mange nye hjælpere der er, da dette påvirker hvor mange timer, der skal udmåles til oplæring mv.

Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på f.eks. regler om hviletid, fridøgn og arbejdstid.

I tabel 2 er disse beregningsforudsætninger oplyst skematisk med forslag til, hvordan de kan beregnes.

Tabel 2. Eksempler på mulige beregningsforudsætninger

Hvad skal der tages stilling til?	Hvordan kan det beregnes?
Hvor mange hjælpere forventes der ansat i den givne ordning?	Antal hjælpere
Antallet af timer til oplæring af nye hjælpere (dobbeldækning) pr. år	Antal nye hjælpere pr. år x antal timer x antal dage
Antal timer til kurser i eksempelvis forflyttelsesteknik, kommunikationsteknik mv.	Antal nye hjælpere pr. år x antal timer x antal dage
Antal uger med døgn-dækning til ferie mv.	Antal uger x 168 timer
Antal timer til MUS/personalemøder omregnet til timer pr. ordning.	Antal hjælpere x antal timer

I beregningen skal der tages højde for, om det er en nystartet BPA-ordning, hvor alle hjælpere kan have behov for kursus i forflyttelsesteknik, eller om det er en eksisterende ordning, hvor det normalt kun er nye hjælpere, der har dette behov.

I ordninger med døgn-dækning, hvor der er ansat mange hjælpere, kan der være behov for at udmåle flere timer til eksempelvis MUS, oplæring, personalemøder og kurser end i ordninger med færre timer. Dette skyldes, at der i ordninger med døgn-dækning kan være et større behov for at holde personalemøder for at koordinere og samordne mellem hjælperne, end i en ordning med væsentlig færre timer og derved færre hjælpere. Der kan dog også i ordninger med færre timer være behov for at afsætte tid til møder til planlægning og fordeling af arbejdstider mv.

Kommunalbestyrelsen skal desuden i særlige tilfælde udmåle støtte til supervision af hjælpere ansat

hos borgere, hvor vilkårene for hjælpen ændrer sig væsentligt, f.eks. på grund af sygdom eller udvikling af funktionsnedsættelsen.

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal ved beregningen af tilskuddet foretage en konkret vurdering af borgerens behov, og herunder behov der kan medføre, at det er nødvendigt at ansætte hjælpere med særlige kvalifikationer herunder en særlig faglig baggrund. Ved udmålingen af tilskud til dækning af omkostninger til løn til hjælpere skal kommunalbestyrelsen ved beregningen af tilskuddet som minimum tage udgangspunkt i lønnen for sammenlignelige faggrupper, og kommunalbestyrelsen skal anvende samme udgangspunkt ved beregning af alle elementer af lønnen, jf. stk.2.

Stk. 2. Ved udmålingen af tilskuddet til løn pr. time efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen sikre, at der ved beregningen sikres den nødvendige rummelighed i udmålingen og herunder tages højde for:

- 1) tidsbestemte tillæg,
- 2) stedbestede tillæg,
- 3) funktions- og kvalifikationstillæg m.v.,
- 4) arbejdsmarkedspension og
- 5) anciennitet.

68. Kommunalbestyrelsen skal, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, udmåle et tilskud til løn, der reelt gør det muligt at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere. Det er en forudsætning, at der ved fastlæggelse af niveauet for udmålingen af omkostningerne til aflønning af hjælpere foretages en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers hjælpebehov og eventuelle forhold hos ansatte hjælpere, som f.eks. hjælpernes anciennitet, som kan have betydning for pensionsforhold mv. Det skal her vurderes, om der er behov for at ansætte hjælpere med særlige faglige kvalifikationer og/eller en særlig faglig baggrund.

Særlige forhold kan eksempelvis være opgaver, der kræver en sygeplejefaglig baggrund, betjening af respirator, kendskab til særlige hjælpemidler, kommunikationsmetoder mv. Disse særlige forhold skal herefter indgå i beregningen af tilskuddet til den enkelte ordning. Det er altså den konkrete borgers situation, der skal være styrende for, hvordan tilskuddet beregnes.

69. Det er den enkelte borger, der i forbindelse med ansættelse af hjælpere har ansvaret for at sikre, at ansættelsen kan ske inden for den samlede udmålte ramme, medmindre borgeren har overført tilskuddet til en anden part. I den situation vil det være den nærtstående, foreningens eller virksomhedens ansvar, at ansættelserne kan ske inden for den samlede udmålte ramme.

Sammenlignelige faggrupper

70. Det vil ofte være udgangspunktet, at det arbejde, der udføres i en BPA-ordning, er arbejde, der kan udføres af ikke-faglært personale med den nødvendige oplæring. Handicaphjælpere vil derfor normalt være ikke-faglært personale. I det omfang

kommunalbestyrelsen vurderer, at borgeren har behov for hjælpere med særlige faglige kvalifikationer mv., skal udmålingen til løn dog foretages ud fra denne vurdering.

Ved udmålingen af tilskud skal kommunalbestyrelsen som minimum tage udgangspunkt i lønnen for sammenlignelige faggrupper, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 1. Med sammenlignelige faggrupper forstås faggrupper ansat på både det private og offentlige område, som udfører et arbejde, der kan sammenlignes med handicaphjælperens i forhold til opgaver og ansvar. Der kan være tale om ufaglærte hjælpere, eller personer med særlige kvalifikationer eller faglig baggrund som f.eks. social- og sundhedshjælpere, pædagoger, sygehjælpere, plejeassistenter eller lignende.

71. Af udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 1 fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal anvende samme udgangspunkt for beregning af alle pligtige lønelementer, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. dog punkterne 70, 72, 73 og 76. Det vil sige, at tillægssatserne, pensionsforhold mv. skal anvendes ved beregning af omkostningen til ansættelse af hjælpere. Det er ikke et krav, at kommunalbestyrelsen skal tage udgangspunkt i én bestemt overenskomst ved udmålingen. Serviceloven eller udmålingsbekendtgørelsen indebærer ikke en regulering af ansættelsesforholdene for hjælpere. Løn- og ansættelsesforholdene for hjælpere er et spørgsmål mellem arbejdsgiver og hjælpere. Kommunalbestyrelsen er dermed i udmålingen af tilskud ikke forpligtet til at tage højde for borgerens konkrete private aftaler eller særlige overenskomstmæssige forhold, som ligger ud over rammerne af udmålingsbekendtgørelsen.

Elementer i udmåling til løn mv.

72. Kommunalbestyrelsen skal ved beregningen af tilskuddet til hjælpernes løn som minimum sikre den nødvendige rummelighed og fleksibilitet i udmålingen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 1-3 og stk. 5, så der udover grundlønnen udmåles til stedtillæg, tidsbestemte tillæg, funktions- og kvalifikationstillæg mv. afhængig af borgerens behov for f.eks. hjælpere med særlige kvalifikationer eller særlig faglig baggrund, samt tilskud til anciennitet og arbejdsmarkedspension. Endvidere kan der i visse tilfælde være behov for at sikre dækning af

særlige udgifter forbundet med den nødvendige vikardækning.

Rummeligheden skal ses i forhold til formålet med ordningen, så der bliver mulighed for at sammensætte et hjælperkorps, der tilgodeser den enkeltes behov. Rummeligheden kan eksempelvis sikres ved, at der afsættes en pulje, som udgør en procentdel af den samlede lønsum.

73. I beregningen af tilskuddet til løn pr. time skal der tages stilling til, hvornår på døgnet der er behov for, at hjælpen ydes, så det sikres, at tilskuddet udmåles tilstrækkeligt rummeligt til at tage højde for samtlige tidsbestemte tillæg (aften, nat, weekend og søn- og helligdagstillæg). Samtidig skal der tages højde for formålet med BPA-ordningen om borgernes selvbestemmelse og muligheden for at fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Det vil sige, at kommunalbestyrelsen i beregningen af det kontante tilskud skal foretage en vurdering af, hvornår hjælpen primært forventes leveret. Vurderingen skal foretages med afsæt i formålet med BPA, og må således ikke være så snævert, at timerne kun kan anvendes til hjælp på helt bestemte tidspunkter, da det vil mindske den fleksibilitet og selvbestemmelse, der er forudsat i ordningen. Er der tale om en borger med et mindre massivt hjælpebehov, skal kommunalbestyrelsen i forhold til den enkelte borger overveje, om hjælpebehovet primært ligger i de vågne timer. Desuden skal det overvejes, om hjælpebehovet for den enkelte borger i den konkrete sag primært ligger i hverdagene eller er spredt på alle ugens dage. Beregningen skal således tage højde for, om der eksempelvis er tale om en borger med et mindre massivt hjælpebehov, og hvor hjælpebehovet ofte kan være placeret i dagtimerne og i hverdagen til eksempelvis hjælp til spisning, toiletbesøg og hjælp til at komme ud af og i seng, foruden praktisk bistand i hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på, om der er særlige forhold, der gør sig gældende for den enkelte borger, og herunder sikre den nødvendige fleksibilitet og sammenhæng i ordningen, ligesom man skal være opmærksom på, at nogle borgere kan have et varierende behov for hjælp, f.eks. på grund af udsving i funktionsnedsættelsen.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at f.eks. tidsbestemte tillæg kan være forskellige,

afhængige af det udgangspunkt, kommunalbestyrelsen vælger at anvende.

74. Efter udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 3, kan der i helt særlige tilfælde udmåles tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Dvs. timer hvor hjælperen alene er til rådighed. Der henvises til punkt 29. Rådighedstimer kan i særlige tilfælde beregnes som en procentdel af den grundløn, der anvendes til beregning af det kontante tilskud.

75. Der skal i beregningen af det kontante tilskud til løn mv. desuden tages højde for omkostninger til feriepenge, feriegodtgørelse og ferie mv. efter ferieloven, og bidrag til ATP, AES, AER, G-dage og eventuelt andre lovpligtige bidrag, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 5.

76. Det er ikke et krav, at kommunalbestyrelsen skal udmåle omkostninger til lokalløn, fritvalgselementer som f.eks. optræder i nogle overenskomster i forhold til overenskomsten mellem FOA og KL, beklædningsgodtgørelse, forhøjelse af særlig feriegodtgørelse ud over 1 pct. eller 6. ferieuge (feriefridage).

Forsikringer, barselsfond og kurser

77. Omkostninger til forsikringer, barselsfond og kurser for hjælperne dækkes efter regning, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i bevillingen til borgeren fastsætte retningslinjer for dækning af omkostninger til forsikringer og kurser for hjælperne, så det er klart for borgeren, hvilke kurser der dækkes.

Det er vigtigt at understrege, at de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer er et udgangspunkt for vurderingen i den konkrete sag, da der altid skal foretages en individuel vurdering. Der kan være forhold hos den enkelte borger, der gør det nødvendigt at afvige fra retningslinjerne for udmålingen.

Forsikring

78. Arbejdsgiveren har pligt til at tegne arbejdsskadeforsikring. Det kan desuden være nødvendigt at tegne en forsikring, der dækker ansvar for medhjælp i hjemmet og eventuelt en erhvervsansvarsforsikring. Det kan desuden være nødvendigt at tegne særlige forsikringer i forbindelse rejser i udlandet. Der henvises til punkt 43-44 om forsikring.

Bidrag til barselsfond

79. Dækning af omkostninger ved bidrag til barselsfond sker efter regning. I det omfang borgeren er omfattet af Barselsfonden, kan der henvises til www.barselsfonden.dk og www.barsel.dk.

Kurser

80. Kommunalbestyrelsen skal desuden dække nødvendige omkostninger forbundet med kurser for hjælperne efter regning, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, og § 6, stk. 2. Det kan f.eks. gælde nødvendige kurser i eksempelvis forflyttelsesteknik, kommunikation, særlige forhold omkring terminalpleje mv.

I det omfang en borger eller en nærtstående er arbejdsgiver for hjælperne, kan kommunalbestyrelsen desuden vælge at tilbyde disse borgers hjælpere deltagelse på kommunale kurser i lighed med den praksis, der findes i mange kommuner. Kommunalbestyrelsen skal dog i den forbindelse overveje, om de kommunale kurser er dækkende ved de særlige forhold, der kan gøre sig gældende for hjælpere ansat i en BPA-ordning.

*Udmåling til omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen**Udmålingsbekendtgørelsen:*

§ 7. Kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen. Kommunalbestyrelsen skal ved udmålingen af tilskuddet vurdere, om der er tale om arbejde omfattet af arbejdsmiljølovens begrænsede område efter § 2, stk. 3, jf. § 2, stk. 2, nr. 1, i lov om arbejdsmiljø, eller om der er tale om hele arbejdsmiljølovens område efter § 2, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø.

81. Kommunalbestyrelsen skal efter regning dække nødvendige omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 7. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse i forhold til den enkelte BPA-ordning vurdere, om der er tale om arbejde omfattet af arbejdsmiljølovens begrænsede område, efter § 2, stk. 3, jf. § 2, stk. 2, nr. 1, i lov om arbejdsmiljø, eller om

der er tale om hele arbejdsmiljølovens område efter § 2, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø.

Omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen kan være både timer til at foretage gennemgang af borgerens hjem, udarbejdelse af arbejdspladsvurdering (APV), overholdelse af regler om arbejdstid, arbejdsstedets indretning og omkostninger til de nødvendige arbejdsmiljørelaterede arbejdsredskaber mv. Der henvises i øvrigt til punkterne 125-135 om arbejdsmiljø i BPA-ordninger.

*Omkostninger til arbejdsgiveropgaven**Udmålingsbekendtgørelsen:*

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal udmåle et tilskud til særlige opgaver forbundet med at være arbejdsgiver, herunder omkostninger ved:

- 1) ansættelses- og afskedigelsesprocedurer i forhold til hjælpere,
- 2) oplæring og vejledning af borgeren i de opgaver, der følger af at modtage hjælp i form af borgerstyret personlig assistance,
- 3) bistand til borgeren med rekruttering af hjælpere m.v.,
- 4) i et vist omfang at medvirke til at sikre vikardækning,
- 5) lønadministration m.v. og
- 6) regnskab, ledelse og kontorhold inklusive afledte omkostninger til IT, husleje m.v.

82. For borgere, der overfører deres tilskud til ansættelse af hjælpere til en forening eller en privat virksomhed, skal kommunalbestyrelsen udmåle et tilskud til dækning af arbejdsgiveropgaverne, jf. punkt 11. Udmålingen af tilskuddet til arbejdsgiveropgaverne mv. skal ske ud fra et opstillet budget for opgaven, hvor posterne er sammenlignelige med tilsvarende aktiviteter, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, således det er muligt at se, hvordan tilskuddet efter § 8 er udmålt.

83. I beregningen skal der tages højde for, hvor mange ressourcer der antages at skulle anvendes til at kunne varetage arbejdsgiveropgaverne tilfredsstillende, og de indirekte omkostninger, der følger af at være arbejdsgiver såsom f.eks. intern administration, ledelse, kontorhold, løn og regnskab mv. I

vurderingen indgår, hvilke omkostninger, herunder det tidsforbrug, der er forbundet med:

- Ansættelse og afskedigelse af hjælper. Det skal dog understreges, at det som hovedregel er borgeren, der varetager udvælgelse af hjælper, herunder ansættelsessamtaler.
- Udarbejdelse af ansættelsesbeviser.
- Udbetaling af løn.
- Lovpligtige indberetninger.
- I et vist omfang medvirke til vikardækning, når dette er helt nødvendigt.
- I et vist omfang understøtte særligt usikre borgere eller borgere, der er nye modtagere af BPA i deres funktion som arbejdsleder.

84. Til beregningen af omkostningerne ved arbejds giveropgaven kan kommunalbestyrelsen desuden overveje antallet af timer, der vurderes at skulle bruges til arbejds giveropgaven i den enkelte ordning, og fordelingen af disse timer mellem HK- og AC-personale.

85. I beregningen skal det indgå, hvorvidt det er en borger, der har haft en ordning igennem længere tid, men nu ønsker at overføre tilskuddet, eller om det er en nystartet BPA-ordning, da der i denne situation kan være et særligt behov for, at arbejds giveren støtter op omkring borgeren. Det kan også indgå, om der er tale om en BPA-ordning med hyppigere udskiftning i hjælper. I ordninger med mange hjælpere vil der normalt være behov for at udmåle flere timer til eksempelvis lønudbetaling og udarbejdelse af ansættelsesbeviser end i ordninger med få hjælpere, da nogle af de opgaver, der er forbundet med at være arbejds giver for hjælperne, må forventes at variere med tyngden af ordningen.

I enkelte ordninger vil der løbende være et behov for støtte fra foreningen eller virksomheden til at udføre de nødvendige funktioner i forbindelse med en BPA. Kommunalbestyrelsen skal tage højde herfor i udmålingen til den enkelte borger.

86. Det vil normalt være den borger, der modtager hjælp i form af BPA, der udvælger hjælperne til ansættelse i den pågældendes BPA-ordning. Det er derfor udgangspunktet, at borgeren skal kunne varetage denne opgave og øvrige opgaver forbundet med at være arbejds leder for hjælperne, evt. med den nødvendige oplæring, kurser m.v., for at være berettiget til BPA, jf. punkt 9,10 og 13.

Dette gælder dog ikke, når hjælpen ydes efter servicelovens § 95, stk. 3, til en pårørende. I denne situation er det den pårørende, der enten selv skal udføre hjælpen eller skal kunne varetage opgaven med at fungere som arbejds leder for hjælperne.

Hjælp til træning i funktionerne som arbejds leder kan eventuelt efter en konkret vurdering være omfattet af servicelovens § 85.

87. Det beregnede tilskud skal gøre det muligt for borgeren at overføre sit tilskud til en forening eller en privat virksomhed. Udmålingen til arbejds giveropgaverne skal gøre det muligt for en forening eller en privat virksomhed at kunne udføre de opgaver, der forudsættes varetaget for borgeren.

88. Borgere eller nærtstående, der selv varetager arbejds giveropgaven, forudsættes ikke aflønnet for denne opgave.

Udmåling til privat lønadministration

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 9. Kommunalbestyrelsen skal, når borgeren eller en nærtstående er arbejds giver for hjælperne, dække nødvendige omkostninger ved lønadministration og herunder lønudbetaling, indbetaling af skat, ATP m.v. med mindre borgeren eller den nærtstående vælger at lade kommunalbestyrelsen varetage lønudbetaling m.v. efter servicelovens §§ 95, stk. 5, og 96, stk. 4.

89. Hvis borgeren eller den nærtstående ønsker at lade en forening eller en privat virksomhed stå for lønadministration, jf. punkt 49, skal kommunalbestyrelsen dække nødvendige omkostninger hertil efter regning, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, og § 9. Hvis borgeren har overført tilskuddet til en forening eller en privat virksomhed, forudsættes tilskuddet, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 8, at indeholde omkostninger forbundet med lønadministrationen.

Udmåling af tilskud til andre udgifter

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal udmåle et tilskud til dækning af andre direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og udenfor hjemmet, i det omfang kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering finder, at borgerens omkostninger hertil ikke dækkes efter § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig eller almindelig førtidspension m.v.

90. Borgeren skal ikke have udgifter ved at have en BPA-ordning. Kommunalbestyrelsen skal derfor, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 10, udmåle et tilskud til dækning af de andre omkostninger for borgeren, der forbundet med at have en BPA-ordning. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse sikre, at der ikke sker dobbeltkompensation for de samme udgifter. Udgangspunktet vil normalt være, at de udgifter, der er forbundet med handicaphjælperne i en BPA-ordning, skal dækkes efter servicelovens §§ 95 eller 96.

Servicelovens regler om kontant tilskud er dog subsidiære i forhold til ydelser efter pensionslovgivningen. Der henvises til Vejledning om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension, vejledning nr. 54 af 31. august 2007. Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, i hvilket omfang andre omkostninger forudsættes dækket af § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig eller almindelig førtidspension mv., når der er tale om borgere, der er omfattet af denne lovgivning. Der henvises i øvrigt til vejledningens punkt 38 og punkterne 136-139.

91. Omkostningerne kan eksempelvis være borgerens udgifter til porto og annoncering, ekstra forbrugsudgifter til vand, varme og el, andre småudgifter i husholdningen (f.eks. sæbe, toiletpapir), handsker, masker og lignende til hjælperne. Omkostningerne kan også være eventuel huslejeandel til hjælperværelse, i det omfang udgiften ikke er dækket efter servicelovens § 100 (som følge af, at der er tale om merudgifter ved en handicapbetingsflytning) eller efter § 12, stk. 4, i lov om individuel

boligstøtte for personer, der modtager døgnhjælp efter servicelovens § 96.

I forhold til respiratorbrugere, hvor kommunen har indgået aftale med regionen om deling af udgifterne til hjælperne (jf. kapitel 20), skal det bemærkes, at det alene er de udgifter, som knytter sig direkte til anvendelsen af behandlingsredskabet (f.eks. strøm til respirator), som er en del af den vederlagsfri sygehjælp, som derfor skal dækkes af regionen. Borgerens ekstraudgifter til 'småting' som f.eks. personalets almindelige brug af vand og sæbe dækkes ikke af regionen, og må derfor udmåles efter udmålingsbekendtgørelsens § 10.

Når borgeren modtager tilskud efter servicelovens § 96, kan der desuden være tale om at afsætte et fast beløb på baggrund af en konkret vurdering af borgerens behov til dækning af udgifter ved hjælpernes ledsagelse uden for hjemmet, eksempelvis entre, transport eller overnatninger ved kurser, weekendophold, sportsarrangementer mv.

Borgere med hjælp efter § 95, der får dækket behovet for ledsagelse efter servicelovens § 97, kompenseres efter denne bestemmelse i forhold til udgifter til entre, transport mv.

Afsnit V

Udbetaling, regulering, regnskab og tilbagebetaling

Kapitel 9

*Udbetaling af tilskud**Serviceloven:***§ 96 a. ...**

Stk. 2. Tilskud til borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 udbetales månedsvis forud.

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 11. Kommunalbestyrelsen udbetaler tilskud til borgerstyret personlig assistance månedsvis forud, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tilskud efter § 5, stk. 4 samt §§ 6, 7 og 9 udbetales efter regning. Kommunalbestyrelsen og borgeren aftaler nærmere herom.

92. Tilskuddet udbetales månedsvist forud for at sikre de nødvendige økonomiske rammer for ansættelse af hjælpere til BPA. Når en borger vælger at overføre tilskuddet til en forening, en virksomhed eller en nærtstående, som herefter er arbejdsgiver i ansættelsesretlig forstand, sker udbetalingen hertil.

Overførsel af tilskud kan alene ske på grundlag af en aftale mellem borgeren og den nærtstående, foreningen eller virksomheden.

Det kan desuden være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med den nærtstående, virksomheden eller foreningen om f.eks. nærmere forhold om udbetaling af det kontante tilskud, hvis tilskuddet er overført til en af disse. Det kan desuden være relevant, at aftalen indeholder en nærmere beskrivelse af forhold om dækninger af udgifter til hjælpere i forbindelse med dødsfald, i det omfang kommunalbestyrelsen vælger at dække disse udgifter i en længere periode end fastsat i minimumsreglerne i servicelovens § 96 c, stk. 2, jf. punkt 54. Borgeren skal informeres om indholdet af en sådan aftale.

Udbetaling efter regning

93. Efter udmålingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen dække nødvendige omkostninger forbundet med hjælpernes sygdom, barnets 1. og 2. sygedag, forsikringer, kurser, barselsfond, arbejdsmiljørelaterede omkostninger samt omkostninger ved lønadministration efter regning.

Kommunalbestyrelsen og borgeren, eller den nærtstående, forening eller firma, som borgeren har overført tilskud til, aftaler nærmere herom. Kommunalbestyrelsen kan i bevillingen fastsætte nærmere vejledende retningslinjer herfor.

Det kan eksempelvis være relevant at aftale, at fakturaen for disse omkostninger fremsendes til kommunen til direkte afregning med f.eks. forsikringsselskabet.

Omkostninger, der dækkes efter regning, indgår dermed ikke i den månedsvise forudbetaling af tilskuddet.

Udbetaling til borgeren

94. Udgifter til andre omkostninger ved at modtage hjælp i form af BPA, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 10, udbetales altid til borgeren selv eller tilskudsmodtageren, jf. § 95, stk. 3, hvis den afholder de udgifter, der dækkes efter § 10. Tilskuddet udbetales månedsvist forud. Kommunalbestyrelsen og borgeren kan dog aftale, at f.eks. udgifter til annoncering efter hjælpere eller andre, større udgifter, dækkes efter regning, og at fakturaen for denne type omkostninger sendes direkte til kommunen.

Oversigt over udbetalingsituationer

95. Nedenstående skema viser, hvilke dele af det kontante tilskud der udbetales til hvem afhængig af, hvordan borgeren vælger at sammensætte sin BPA-ordning.

Tabel 3. Udbetaling af det kontante tilskud

Elementer i udmålingen	Borger/ tilskudsmodtager (§ 95, stk. 3) er selv arbejdsgiver og varetager selv lønadministrationen	Borger/ tilskudsmodtager (§ 95, stk. 3) er selv arbejdsgiver, men lader kommunen varetage lønadministrationen	Borger/ tilskudsmodtager (§ 95, stk. 3) er selv arbejdsgiver, men lader en privat virksomhed stå for lønadministrationen	Tilskud er overført til en nærtstående, der selv varetager al administration	Tilskud er overført til en nærtstående, der lader kommunen varetage lønadministrationen	Tilskud er overført til en nærtstående, der lader en privat virksomhed stå for lønadministrationen	Tilskud er overført til en forening/ virksomhed, der er arbejdsgiver i ansættelsesretlig forstand
Tilskud til ansættelse af hjælpere	Tilskud udbetales til borgeren (tilskudsmodtageren)	Tilskud »udbetales« til kommunen	Tilskud udbetales til borger, der udbetaler lønnen efter	Tilskud udbetales til den nærtstående	Tilskud »udbetales« til kommunen	Tilskud udbetales til nærtstående, der udbetaler løn-	Tilskud udbetales til virksomhed eller forening

	ren, når tilskud udbetales efter § 95, stk. 3)		anvisning fra lønadministration			nen efter anvisning fra lønadministration	
Forsikringer, barselsfond og kurser				Nødvendige udgifter dækkes efter regning efter nærmere aftale med kommunalbestyrelsen.			
Omkostninger til overholdelse af arbejdsmiljø-lovgivningen				Nødvendige udgifter dækkes efter regning efter nærmere aftale med kommunalbestyrelsen			
Tilskud til arbejdsgiveropgaven	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Intet tilskud til at være arbejdsgiver	Tilskud udbetales til virksomhed eller forening
Løn-administration	Intet tilskud til borgeren	Intet tilskud, varetages af kommunen	Nødvendige udgifter dækkes efter regning efter nærmere aftale med kommunalbestyrelsen	Intet tilskud til den nærtstående	Intet tilskud, varetages af kommunen	Nødvendige udgifter dækkes efter regning efter nærmere aftale med kommunalbestyrelsen	Dækkes af tilskud til arbejdsgiveropgaven.
Udmåling til andre udgifter forbundet med BPA				Tilskud udbetales til borgeren/tilskudsmodtageren			

Kapitel 10

Regulering

Udmålingsbekendtgørelsen:

§ 3. Det kontante tilskud efter § 5, stk. 1-3 og 5, samt §§ 8 og 10 fastsættes en gang årligt, jf. dog stk. 2. Tilskuddet reguleres dog ved generelle ændringer i grundlaget for udmålingen.

Stk. 2. Tilskud efter § 10 skal dog reguleres ved væsentlige ændringer i forudsætningerne for udmålingen.

Stk. 3. Tilskuddet kan maksimalt udgøre de faktiske omkostninger, der er forbundet med ordningen.

Stk. 4. De samlede omkostninger pr. time til borgerstyret personlig assistance kan maksimalt udgøre et beløb, der svarer til kommunalbestyrelsens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af hjælp efter servicelovens § 83, ledsagelse efter servicelovens § 97 og afløsning og aflastning efter servicelovens § 84.

96. Tilskud til BPA beregnes normalt én gang årligt af kommunalbestyrelsen og reguleres årligt som følge af den almindelige løn- og prisregulering, eller ved andre generelle ændringer i grundlaget for udmålingen, ændringer i anden lovgivning (ferieloven, arbejdsmiljøloven etc.), eller i det grundlag, der er anvendt som udgangspunkt for fastsættelsen af tilskuddet til løn.

97. Det er ikke hensigten, at kommunalbestyrelsen skal foretage regulering af tilskuddet løbende, da det forudsættes, at de budgetmæssige elementer udmåles med den tilstrækkelige fleksibilitet og rummelighed.

Hvis de forøgede omkostninger bundes i en ændring af borgerens hjælpebehov, skal kommunalbestyrelsen hurtigst muligt foretage en revurdering af borgerens behov og foretage en ny beregning af tilskuddet, jf. kapitel 3 om revurdering af hjælpebehovet.

Borgeren eller tilskudsmodtageren, når tilskuddet udbetales efter § 95, stk. 3, skal hurtigst muligt orientere kommunalbestyrelsen om ændrede forhold med betydning for ordningen, som f.eks. ændringer i borgerens hjælpebehov, der kan have betydning

for behovet for hjælpere med særlige kvalifikationer, der gør det nødvendigt at regulere tilskuddet.

Kapitel 11

Regnskab og tilbagebetaling

98. Der skal, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 14, udarbejdes et årligt regnskab for tilskud efter §§ 5-9 for den enkelte modtager af BPA. Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af regnskabet påse, at tilskuddet er anvendt i overensstemmelse med formålet med servicelovens §§ 95, 96 og 96 a.

Regnskabet skal kunne sammenholdes med det budget, der er lagt for de elementer af det kontante tilskud, der udbetales på baggrund af et budget. Derudover skal der, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, årligt udarbejdes et regnskab for udmålte og forbrugte timer. Opgørelsen over udmålte og forbrugte timer skal sikre, at borgeren har modtaget den udmålte hjælp til dækning af det konkrete behov.

99. Regnskabet udarbejdes normalt af arbejdsgiveren, og indsendes efter nærmere aftale til borgernes bopælskommune en gang årligt. Hvis borgeren har overført tilskuddet til en forening eller en privat virksomhed, vil disse samtidig skulle varetage opgaven med at udarbejde regnskab for ordningen.

Hvis borgeren eller en nærtstående er arbejdsgiver, og kommunalbestyrelsen varetager lønadministration af ordningen, skal regnskabet dog udarbejdes af kommunalbestyrelsen.

100. Regnskabet omfatter ikke den del af tilskuddet, der udbetales direkte til borgeren til dækning af de andre omkostninger, der er forbundet med BPA, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 10. Borgeren skal dermed ikke aflægge regnskab eller anden dokumentation for afholdte udgifter hertil, da dette beløb blandt andet skal dække de mindre og mere udefinerbare omkostninger ved at modtage hjælp i form af BPA. Der henvises til punkterne 90-91.

101. Tilskud til eventuelt uforbrugte timer skal som udgangspunkt tilbagebetales til kommunalbestyrelsen. Der henvises dog til punkt 103-104 om opsparing af timer. Tilskud til arbejdsgiveropgaven forudsættes der i udgangspunktet ikke at ske afregning af.

102. Tilskud, der ikke anvendes i overensstemmelse med formålet efter §§ 95, 96 og 96 a, skal

tilbagebetales til kommunalbestyrelsen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 16. Den enkelte borger kan ikke anvende midler bevilget til BPA til andre formål, ligesom det generelt gælder, at borgere, nærtstående, foreninger og virksomheder skal anvende midler bevilget til BPA i overensstemmelse med intentionerne med lovgivningen.

Opsparing af timer

103. Det vil normalt ikke være hensigtsmæssigt at opgøre og afregne uforbrugte timer mere end én gang årligt, da det kan begrænse den nødvendige fleksibilitet i ordningen for borgeren. Det gælder særligt i BPA-ordninger, hvor der ikke ydes døgnhjælp til borgeren, og hvor borgeren derfor kan have behov for at disponere mere frit over hjælpertimerne.

Tilsvarende gør sig gældende i de tilfælde, hvor der ydes ekstra timer til dækning af f.eks. weekendophold uden for hjemmet.

104. Efter udmålingsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan borgeren derfor indgå en aftale med kommunalbestyrelsen om, at udbetalt tilskud til uforbrugte timer overføres til det efterfølgende år og anvendes efter nærmere aftale. Hensigten hermed er at sikre, at borgerne kan planlægge og opspare timer til f.eks. ferie, kurser, familiesammenkomster, sportsaktiviteter eller lignende.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at vejlede om mulighed for at spare op af timer. Det er dermed normalt kun, når borgeren ikke har behov for at opspare og overføre timer, at kommunalbestyrelsen kan modregne tilskud til uforbrugte timer i førstkommende udbetaling.

Kommunalbestyrelsen skal dog ved større opsparing af timer hos den enkelte borger være opmærksom på, om den tildelte hjælp er i overensstemmelse med borgerens behov. Kommunalbestyrelsen kan derfor, som et led i tilsynet med, om borgeren får den fornødne hjælp, anmode om oplysninger om den faktiske hjælp, borgeren modtager, f.eks. i form af kopi af hjælpernes timesedler.

Afsnit VI

Ophør, dødsfald, flytning over kommunegrænse og BPA i udlandet

Kapitel 12

*Ophør af borgerstyret personlig assistance**Service-loven:*

§ 96 c. Hvis en borger, der modtager tilskud efter §§ 95 og 96 dør, bortfalder tilskuddet ved udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen dækker dog eventuelle udgifter til hjælpere i minimum en måned efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetaling.

105. Med servicelovens § 96 c er der fastsat nærmere regler om ophør af BPA i tilfælde af dødsfald. Reglerne indebærer, at kommunalbestyrelsen dækker udgifter til hjælpere i minimum en måned efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket. Herved sikres både hjælpere, nærtstående, foreninger og virksomheder klare regler for, hvornår udbetalingen af tilskud ophører i forbindelse med dødsfald.

106. Kommunalbestyrelsen skal sikre et rimeligt varsel, hvis der træffes afgørelse om frakendelse af BPA-ordning til en borger. Dette er for at sikre, at borgeren har mulighed for at afvikle ordningen, og herunder opsigelse af aftaler med den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed eller selv at opsigelse af hjælperne. 3 måneder kan være et rimeligt varsel.

I nogle situationer, vil det dog være nødvendigt, at ordningen standses øjeblikkeligt, f.eks. hvis hensynet til borgeren nødvendiggør dette. I denne situation skal kommunalbestyrelsen dække eventuelle udgifter til hjælpere mv. i opsigelsesperioden. Det bør i den forbindelse fastsættes nærmere rammer herfor i aftalerne mellem henholdsvis borger og forening eller virksomhed og kommune og forening, virksomhed eller nærtstående om varsel i forbindelse med ophør af BPA som følge af eksem-

plvis flytning til plejebolig eller ved ophør af andre grunde.

Hvis flytning eller ophør sker hurtigere, end opsigelsesvarslene i aftalerne har taget højde for, eksempelvis som følge af hurtig forværring af borgerens helbredstilstand, der medfører, at borgeren ikke længere kan varetage den daglige ledelse mv. af hjælpere med den fornødne hjælp, vil kommunalbestyrelsen normalt dække de udgifter, der er forbundet med afviklingen af ordningen.

107. Ved ophør tilbagebetales evt. uforbrugte midler til kommunalbestyrelsen, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 16.

108. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at en BPA-ordning skal ophøre, skal kommunen inddrage borgeren i denne afgørelse, da borgeren har indrettet sin tilværelse i forhold til sin BPA-ordning. Der henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse R-4-07. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på, om der ved ophør af en BPA-ordning skal udarbejdes en handleplan, jf. servicelovens § 141, for den fremtidige indsats. Der henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse C-12-05.

109. Hjælp efter §§ 95 og 96 er en kommunal opgave, og i tilfælde, hvor borgeren ikke modtager den nødvendige hjælp, vil ansvaret for levering af hjælpen påhvile kommunalbestyrelsen.

Kapitel 13

*Flytning over kommunegrænse**Service-loven:*

§ 96 b. Flytter en person fra en kommune, der udbetaler tilskud efter §§ 95 eller 96, skal den hidtidige opholdskommune, uanset reglerne i § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fortsætte udbetalingen af tilskud, indtil den nye opholdskommune har truffet afgørelse om tilskud efter §§ 95 eller 96.

Stk. 2. Har en kommune udbetalt tilskud efter stk. 1, har kommunen krav på refusion herfor fra den nye opholdskommune. Refusionskravet omfatter tilskud, som den hidtidige opholdskommune har betalt efter borgerens flytning fra den tidligere opholdskommune og frem til datoen for den nye opholdskommunes afgørelse.

110. Med servicelovens § 96 b fastsættes der særlige regler for udbetaling af tilskud til BPA efter servicelovens §§ 95 eller 96, når borgeren vælger at flytte over en kommunegrænse.

I denne situation skal den hidtidige opholdskommune fortsætte udbetalingen af det kontante tilskud efter §§ 95 eller 96, indtil den nye opholdskommune har truffet en afgørelse i forhold til borgeren.

Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at også borgere, der modtager hjælp i form af BPA, reelt har mulighed for at flytte over kommunegrænser, f.eks. i forbindelse med jobskifte, og at sikre det nødvendige økonomiske grundlag for aflønning af hjælperne, indtil den ny opholdskommune har truffet en ny afgørelse.

Når en borger, der modtager hjælp efter servicelovens § 96, flytter af egen drift, er borgeren ikke omfattet af reglerne i lov nr. 550 af 26. maj 2010 (L169) omkring handle- og betalingskommune. Handlekommunen efter serviceloven vil derfor være den kommune, hvor borgeren har bopæl og dermed ophold. Denne kommune vil som udgangspunkt også være betalingskommune. Hvis borgeren flytter efter reglerne om frit valg, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 4, har den nye opholdskommune dog ret til refusion fra den tidligere opholdskommune efter denne bestemmelse. Herudover er der efter retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 10, en mulighed for, at kommunerne kan aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifterne til hjælp i andre tilfælde end dem, der er nævnt i retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2-5 om mellemkommunal refusion.

Hvis en kommune eller anden offentlig myndighed medvirker til, at en borger flytter til en anden kommune, men uden at der er tale om flytning til en bolig eller boform mv., der er omfattet af bestemmelserne i § 9, stk. 7, nr. 1-5, jf. lov nr. 550 af 26. maj 2010, vil den nye opholdskommune være handle- og betalingskommune, medmindre andet måtte være aftalt efter retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 10.

Kommunerne kan dog aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp.

111. Den hidtidige opholdskommune har krav på refusion i perioden fra borgerens flytning og frem til datoen for den nye opholdskommunes afgørelse.

Kapitel 14

Borgerstyret personlig assistance i udlandet

112. Kontante tilskud efter servicelovens §§ 95 og 96 kan, i det omfang personen er omfattet af forordning (EF) 883/2004, medtages inden for forordningens område. Det gælder f.eks. arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, studerende mv.

113. BPA efter servicelovens § 96 er desuden omfattet af bekendtgørelse nr. 1296 af 15. december 2009 om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet, og tilskuddet til BPA kan derfor medtages også uden for det område, der er omfattet af forordning (EF) 883/2004, i det omfang bekendtgørelsen giver mulighed herfor.

Kommunalbestyrelsen skal efter udlandsbekendtgørelsen foretage en konkret og individuel vurdering af formålet med opholdet. Det gælder f.eks., hvis opholdet er begrundet i arbejdsforhold, udviklingsarbejde (jf. Ankestyrelsens Principafgørelse C-55-05), behandling, samkvem med børn eller andre særlige forhold.

Kortvarige ferieophold

114. Efter udlandsbekendtgørelsens § 4 kan der ved kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde efter en konkret vurdering ydes tilskud til dækning af ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet, når borgeren modtager BPA efter servicelovens § 96.

Det gælder f.eks., at der efter en konkret vurdering kan ydes ekstra hjælpertimer ud fra en vurdering af, om særlige forhold, herunder begrænset adgang til arbejdsredskaber på feriestedet, kan medføre, at personlig og praktisk hjælp tager længere tid end normalt. I særlige tilfælde kan det også være nødvendigt at yde tilskud til to hjælpere samtidig under ferieophold, f.eks. til forflytning af borgeren, ligesom der efter en konkret vurdering i særlige tilfælde kan dækkes andre udgifter ved kortvarige ferieophold.

Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelser C-41-00 og C-37-03, som fastslår, at der skal ses på borgerens samlede situation ved vurderingen

af, om borgeren er omfattet af muligheden for hjælp efter udlandsbekendtgørelsens § 4.

Afsnit VII

Forholdet til andre bestemmelser i serviceloven og anden lovgivning

Kapitel 15

Forholdet til andre bestemmelser i serviceloven

Personlig og praktisk hjælp – servicelovens § 83

115. Efter servicelovens § 83 skal kommunalbestyrelsen tilbyde personlig og praktisk hjælp. Hjælp efter servicelovens § 83 gives til personer, som på grund af midlertidig eller varigt nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne har behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet.

Når kommunalbestyrelsen udmåler hjælp i form af et kontant tilskud til BPA, vil det normalt være udgangspunktet, at tilskuddet dækker behovet for personlig og praktisk hjælp i hjemmet. Der er dog ikke noget til hinder for, at en del af hjælpen ydes som naturalhjælp af kommunen eller en af kommunalbestyrelsen godkendt leverandør, i det omfang borgeren ønsker denne løsning, jf. Ankestyrelsens Principafgørelse C-13-07.

Hvis en del af hjælpebehovet dækkes i form af naturalhjælp (i form af hjemmehjælp leveret af kommunen eller en privat leverandør), skal kommunalbestyrelsen tage højde herfor i udmålingen af hjælpen efter §§ 95 eller 96 til borgeren.

For nærmere beskrivelse af § 83 henvises der til Vejledning 2.

Afløsning og aflastning – servicelovens § 84

116. Efter servicelovens § 84 skal kommunalbestyrelsen tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Efter samme bestemmelse kan kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Hjælp i form af et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere udelukker ikke, at der efter en konkret vurdering kan ydes hjælp efter servicelovens § 84, hvis der er et ønske herom. Kommunalbestyrelsen skal dog eventuelt fradrage i et bevilget tilskud. Der

henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse C-21-06. Hjælp i form af et kontant tilskud vil desuden efter en konkret vurdering kunne medtages i forbindelse med et aflastningsophold, jf. Ankestyrelsens Principafgørelse C-54-01. For nærmere beskrivelse af § 84 henvises der til Vejledning 2.

Socialpædagogisk bistand mv. – servicelovens § 85

117. Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 85 tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Servicelovens § 85 er nærmere beskrevet i Vejledning 2.

Hjælp efter § 85 kan ikke ydes i form af et kontant tilskud til hjælp, som borgeren selv ansætter.

Der er ikke noget til hinder for, at personer, som modtager hjælp i form af BPA efter servicelovens §§ 95 og 96, samtidig kan modtage hjælp efter servicelovens § 85, herunder eventuelt efter en konkret vurdering optræning i opgaver forbundet med en BPA.

Eget valg af hjælper – servicelovens § 94

118. En person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 83, kan vælge selv at udpege en person til at udføre den personlige og praktiske hjælp. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med personen om omfang og indhold af opgaverne mv. Servicelovens § 94 er nærmere beskrevet i Vejledning 2.

Servicelovens § 94 kan være et alternativ til personer, som ikke har et helt så omfattende behov for hjælp, som er forudsat for personkredsen for servicelovens §§ 95, stk. 2, 95, stk. 3 eller 96. Servicelovens § 94 kan samtidig være et alternativ, når den borger, der har behov for hjælp, ikke kan varetage de opgaver, der er forbundet med at være daglig leder for hjælperne.

Servicebevis – servicelovens § 94 b

119. Kommunalbestyrelsen kan efter § 94 b, vælge at etablere en ordning, der giver borgere, der er visiteret til hjælp eller støtte efter § 83, mulighed for at vælge et servicebevis. Servicebeviset giver borgeren adgang til, at den pågældende borger selv

ansætter en person eller indgår aftale med en virksomhed om at udføre opgaverne.

Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, hvilke ydelseskategorier der skal omfattes af ordningen.

I det omfang kommunalbestyrelsen vælger at anvende reglerne om servicebevis, kan servicelovens § 94 b være et alternativ til reglerne om BPA, når borgeren ikke har et helt så omfattende behov for hjælp, som er forudsat efter §§ 95, stk. 2, 95, stk. 3, eller 96.

Reglerne om servicelovens § 94 b er nærmere beskrevet i Vejledning 2.

Ledsageordning – servicelovens § 97

120. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Hvis borgeren er visiteret til ledsagelse ved det fyldte 67. år, bevares retten til ledsagelse også efter det 67. år. Reglerne om servicelovens § 97 om ledsagelse er nærmere beskrevet Vejledning 5.

Ledsagelse kan ydes i form af et kontant tilskud til en ledsager, som den pågældende selv antager.

Ledsagelse kan ydes til borgere, der modtager tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95. Borgere, der modtager BPA efter servicelovens § 96, forudsættes at få hele behovet for ledsagelse udmålt efter denne bestemmelse.

Servicelovens § 100

121. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har opsat udbetalingen af folkepension efter § 15 a i lov om social pension. Reglerne om servicelovens § 100 om merudgifter er nærmere beskrevet i bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse samt i Vejledning 5.

Personer, der modtager pension efter § 14 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension, er ikke berettiget til merudgiftsydelse, med mindre de samtidig er bevilget en BPA-ordning efter servicelovens § 96.

Det er en betingelse, at merudgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne, og at merudgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i serviceloven eller efter anden lovgivning.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at udgifter til håndsregninger til f.eks. havearbejde, malerarbejde og andre større vedligeholdelsesarbejder ikke er omfattet af reglerne om udmåling af tilskud efter servicelovens § 96. I det omfang, borgeren er omfattet af personkredsen for reglerne om merudgiftsydelse, vil udgiften hertil derfor efter en konkret vurdering kunne ydes efter servicelovens § 100. Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelse C-9-07.

I forhold til reglerne om dækning af borgerens andre omkostninger, der følger af at have hjælpere i og udenfor hjemmet, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 10, skal kommunalbestyrelsen være opmærksom på forholdet til merudgiftsreglerne. Efter udmålingsbekendtgørelsens § 10 dækkes de direkte og indirekte omkostninger, der følger af at have hjælpere i hjemmet. Det kan f.eks. omfatte ekstraudgifter til el, vand og varme til hjælperne, ekstra entré- eller befordringsudgifter, udgifter til annoncering mv.

Udmålingsbekendtgørelsens § 10 omfatter dog ikke udgifter til flytning mv., der er en følge af funktionsnedsættelse, og herunder ekstraudgifter til husleje, lån mv. ved flytning som følge af funktionsnedsættelsen. Disse udgifter forudsættes som hidtil dækket efter servicelovens § 100, for borgere omfattet af personkredsen for denne ydelse, eller servicelovens § 116.

Udgifter til lovpligtige og andre nødvendige forsikringer af hjælperne dækkes efter udmålingsbekendtgørelsens § 6.

Boligindretning/boligskit

122. Efter servicelovens § 116 skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når denne indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende. Boligindretning kan f.eks. være, at der fjernes dørtrin, opsættes rampe eller lift eller en ændring af badeværelse.

I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen desuden yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af en anden bolig, hvis der ikke kan anvises en anden bolig, som dækker borgerens behov. Servicelovens § 116 er nærmere beskrevet i vejledning 5.

Pasning af nærtstående – servicelovens § 118

123. Kommunalbestyrelsen kan ansætte en person til pasning i hjemmet af en nærtstående med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og herunder uhelbredelig lidelse. Der er knyttet en række betingelser til ordningen. § 118 er nærmere beskrevet i Vejledning 2.

Reglerne om pasning af nærtstående kan være et alternativ til reglerne om BPA efter servicelovens §§ 95 og 96, f.eks. når det ikke er afklaret, om der vil være et varigt hjælpebehov, eller når en pårørende ønsker at afklare, om han eller hun har lyst til at påtage sig pasningsopgaven på længere sigt.

Handleplaner – serviceloven § 141

124. Kommunalbestyrelsen skal som led i indsatsen til personer under 65 år med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med alvorlige sociale problemer m.fl. tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen. Ved vurderingen skal der tages hensyn til borgerens ønske om en handleplan samt karakteren og omfanget af indsatsen.

Formålet med handleplanen er at tydeliggøre målet med indsatsen, at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats og at tydeliggøre forpligtelsen for alle involverede personer, instanser og forvaltningsgrene. Samtidig bidrager udarbejdelse af en handleplan til at styrke borgerens indflydelse.

I forbindelse med standsning af en BPA-ordning skal der udarbejdes en handleplan, der beskriver formålet med den fremtidige indsats jf. Ankestyrelsens Principafgørelser C-12-05 og C-29-06. Udarbejdelsen af en handleplan kan i det konkrete tilfælde være garantiforskrift for borgeren, jf. Ankestyrelsens Principafgørelse C-12-05. En manglende handleplan kan medføre, at kommunalbestyrelsens afgørelse må anses for ugyldig, jf. Ankestyrelsens Principafgørelse C-29-06.

Udarbejdelse af en handlingsplan kan i særlig grad være relevant at tilbyde borgere, der modtager

hjælp efter § 95 i sammenhæng med andre ydelser i serviceloven for at sikre sammenhæng i ydelserne, eller ved ophør af en BPA-ordning, hvor der herved kan sikres, at der tages hånd om borgerens behov for hjælp.

Reglerne om handleplaner i servicelovens § 141 er nærmere beskrevet i Vejledning 1.

Afsnit VIII

Forholdet til anden lovgivning

Kapitel 16

Arbejds miljøloven

125. Efter arbejdsmiljøloven har arbejdsgiveren pligt til at sørge for, at arbejdsmiljøet er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Denne pligt gælder også, når arbejdet udføres i private hjem.

Det skal bemærkes, at hvis borgeren selv er arbejdsgiver for sine hjælpere, kan arbejdsmiljøforpligtelsen have forskelligt omfang afhængigt af det arbejde, som udføres.

Det gælder i de tilfælde, hvor der er tale om arbejde, der normalt udføres i arbejdsgiverens private husholdning, f.eks. rengøring, madlavning og sne-rydning. Dette arbejde er omfattet af arbejdsmiljølovens udvidede område, jf. arbejdsmiljølovens § 2, stk. 3. Det vil sige, at alene arbejdsmiljølovens bestemmelser vedrørende arbejdets udførelse, tekniske hjælpemidler mv. gælder for dette arbejde.

Hvor arbejdet er af mere medicinsk eller professionelt plejende karakter, herunder injektionsgivning, overvågning og hjælp til bad med brug af lift, er der ikke tale om arbejde, der normalt udføres i arbejdsgivers private husholdning.

I disse tilfælde vil arbejdet være omfattet af hele arbejdsmiljøloven, herunder f.eks. også pligten for arbejdsgiveren til at udarbejde APV, reglerne om f.eks. arbejdstid og arbejdsstedets indretning. Det samme gælder, hvis kommunen har involveret sig så meget i tilrettelæggelse, instruktion og tilsyn, at arbejdsgiveransvaret påhviler kommunen i stedet for borgeren.

Hvis tilskuddet er overført til en forening eller virksomhed, er disse som arbejdsgivere ansvarlige for overholdelse af hele loven, det vil sige f.eks. også reglerne om hviletid, arbejdsstedets indretning, arbejdspladsvurdering og sikkerhedsorgani-

sation. Hvis den handicappede som arbejdsleder derimod tilrettelægger hjælpernes arbejde og har den reelle indflydelse på hjælpernes arbejdsmiljøforhold, herunder udøver instruktionsbeføjelsen, så kan arbejdsgiveransvaret efter arbejdsmiljøloven efter en konkret vurdering fortsat påhvile borgeren, uanset om tilskuddet er overført til en forening eller virksomhed.

126. Det er efter lov om arbejdsmiljø arbejdsgiveren, der skal vurdere, om forholdene i det enkelte tilfælde er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Ændringer skal ses i sammenhæng med borgerens situation og behov, og der kan evt. være behov for at inddrage særlige fagpersoner. Hvis det ikke er muligt eller rimeligt at gøre indretningen af arbejdsstedet forsvarlig, skal arbejdsgiveren træffe andre forholdsregler, så arbejdet kan udføres på forsvarlig måde. Spørgsmål må løses i hvert enkelt tilfælde ud fra en konkret afvejning af de hensyn, der ligger bag lovgivningen på disse to områder.

127. Når en person skal forflyttes og plejes, skal dette foregå på en for hjælperen forsvarlig måde. Arbejdet skal kunne udføres på en måde, så der kan arbejdes i hensigtsmæssige arbejdsstillinger, og uden, at der foretages tunge forflytninger eller anden manuel håndtering, der indebærer risiko for helbredsskade.

En del fysiske arbejdsmiljøproblemer kan afhjælpes ved, at boligen indrettes hensigtsmæssigt, f.eks. således at det bliver muligt at anvende tekniske hjælpemidler.

Vurdering af, hvornår der skal bruges tekniske hjælpemidler, kan foretages ud fra Arbejdstilsynets At-vejledninger D.3.3. Forflytning, løft og anden manuel håndtering af personer og D.3.1. Løft, træk og skub. Der henvises også til punkt 127 om arbejdsredskaber og bilag 3.

Der kan i nogle situationer også være behov for at ændre tilrettelæggelsen af arbejdet, f.eks. således at der er to personer til at udføre arbejdet.

Særligt i forhold til arbejdstidsregler for servicelovens § 95, stk. 3

128. Efter servicelovens § 95, stk. 3, i det omfang den nærtstående selv varetager plejeopgaverne, vil denne person ikke være omfattet af EU reglerne om maksimal arbejdstid (arbejdstidsdirektivet), idet

han eller hun ikke er arbejdstager efter Beskæftigelsesministeriets definition.

Kapitel 17

Andre forhold vedrørende arbejdsmiljø

Arbejdsredskaber

129. For at understøtte, at BPA sker i overensstemmelse med f.eks. arbejdsmiljøreglerne, kan det være hensigtsmæssigt eller nødvendigt, at hjælperne anvender arbejdsredskaber i forbindelse med arbejdet.

Det er vigtigt, at der skelnes mellem personlige hjælpemidler, der er tilvejebragt af hensyn til den borger, der har brug for hjælp og arbejdsredskaber, der er tilvejebragt af hensyn til personalets arbejdsforhold. I nogle situationer vil hjælpemidler, som gør borgeren mere selvhjulpne, dog også kunne fungere som arbejdsredskaber for hjælperne. Det er derfor nødvendigt, at der ses samlet på forholdene hos borgeren.

Det vil som udgangspunkt være arbejdsgiverens ansvar at tilvejebringe de nødvendige arbejdsredskaber, der anvendes i hjemmet. Udgiften hertil skal derfor indregnes i tilskuddet til BPA, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 7.

130. Arbejdsmiljørelaterede redskaber/hjælpemidler vil ofte være møbler, lifte eller installationer, der er mere eller mindre stationære, som skal være fast til stede hos borgeren. Dette gælder også, når borgeren vælger at overføre sit tilskud til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed.

Af hensyn til borgeren kan det derfor være hensigtsmæssigt, at redskaberne ejes og installeres af en central instans, der tilbyder at udleje eller lease redskaberne til den nærtstående, forening eller virksomhed. Hermed skabes der mulighed for at begrænse de gener, modtageren vil opleve, ved at hjælpemidlerne/redskaberne skal udskiftes, hvis brugeren vælger at skifte leverandør, eller hvis borgerens tilstand ændrer sig.

Hjælpemidler

131. I modsætning til arbejdsmiljørelaterede hjælpemidler, som arbejdsgiveren har ansvaret for, vil det være de kommunale myndigheder, der har ansvaret for at fremskaffe og finansiere personlige

hjælpemidler til modtagerne, jf. servicelovens § 112.

Arbejds miljøvurdering

132. Den enkelte arbejdsgiver kan bruge en arbejdsmiljørådgiver som konsulent til at løse evt. arbejdsmiljøproblemer. Se www.arbejdstilsynet.dk for en liste over godkendte arbejdsmiljørådgivere.

Arbejdspladsvurdering (APV)

133. En arbejdsgiver har efter arbejdsmiljøloven pligt til at udarbejde en APV, med mindre der er tale om arbejde i arbejdsgivers private husholdning, jf. arbejdsmiljølovens § 2, stk. 2, nr. 1. Det betyder, at arbejdsgiveren skal sørge for, at der udarbejdes en skriftlig APV af sikkerheds- og sundhedsforholdene på arbejdspladsen under hensyntagen til arbejdets art, de arbejdsmetoder og arbejdsprocesser, der anvendes. Arbejdspladsvurderingen skal være skriftlig, men metoderne til kortlægningen er frie.

Arbejdspladsvurderingen skal være tilgængelig for alle i arbejdsområdet. Medarbejderne og/eller sikkerhedsorganisationen skal medvirke. Det skal angives, hvem der har ansvaret for opfølgningen.

134. Der skal udarbejdes en arbejdspladsvurdering mindst hvert 3. år samt, hvis der sker ændringer i arbejdet, arbejdsmetoderne og arbejdsprocesserne, og ændringerne kan have betydning for arbejdsmiljøet. Regler om arbejdsmiljø og sikkerhedsorganisation mv. er nærmere beskrevet i Beskæftigelsesministeriets regler.

Branche arbejdsmiljøråd

135. Branche arbejdsmiljørådet (BAR Social og Sundhed (SOSU)) har erstattet det tidligere branchesikkerhedsråd for social- og sundhedsvæsenet (BSR 11). BAR Social og Sundhed er oprettet efter lov om arbejdsmiljø for at medvirke til at løse sikkerheds- og sundhedsspørgsmål inden for social- og sundhedsområdet. Rådet giver oplysninger og vejledning om de regler og bestemmelser, der gælder på dette område. Der henvises til Bilag 3.

Kapitel 18

Forhold til pensionslovgivning

Reglerne om bistands- og plejetillæg

136. Efter § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. kan der ydes bistands- eller plejetillæg. Reglerne omfatter personer, der er tilkendt førtidspension efter de før 1. januar 2003 gældende regler og personer, der er tilkendt invaliditetsydelse efter de før 1. januar 2003 gældende regler.

For at tilkende bistands- eller plejetillæg skal der foreligge et behov for personlig bistand af andre eller et behov for vedvarende pleje eller tilsyn. Tillægget skal dække udgifter, som normalt er forbundet med den fornødne personlige bistand. Der kræves ikke dokumentation for, at der foreligger udgifter.

Vedvarende bistands- og plejebestanden hos personer, som er tilkendt førtidspension, skal som udgangspunkt dækkes efter pensionsloven. Kontante ydelser til dækning af plejebestanden efter serviceloven er subsidiære i forhold til ydelser efter pensionsloven.

Tillægget bevares ved overgangen til folkepension, jf. § 36 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Bistandstillæg

137. Bistandstillæg kan tilkendes, når funktionsnedsættelsen bevirker, at ansøgeren stadig må have personlig bistand af andre, eller når funktionsnedsættelsen består i blindhed eller stærkt svagsynethed. Det behov, som bistandstillægget er beregnet til at dække, er bistand til personlige fornødenheder, som f.eks. hjælp til personlig hygiejne, bistand i forbindelse med måltider, af- og påklædning og toiletbesøg.

Plejetillæg

138. Plejetillæg kan tilkendes, når funktionsnedsættelsen bevirker, at ansøgeren må have vedvarende pleje eller tilsyn, som nødvendiggør andres stadige nærværelse.

Forholdet mellem udmåling til BPA og bistands- og plejetillæg

139. Da BPA-ordningen også kan gives til modtagere af førtidspension, må det ved fastsættelse af hjælpen i hvert enkelt tilfælde vurderes, i hvilket omfang et tilkendt bistands- eller plejetillæg skal indgå ved udmåling af hjælpen, jf. punkt 38.

Bistands- og plejebestanden skal som udgangspunkt dækkes efter pensionslovgivningen. Kontantydelse efter serviceloven er subsidiære i forhold til ydelser efter pensionsloven. Kommunen skal derfor vurdere, om der kan tages hensyn til det tilkendte pleje- eller bistandstillæg ved beregningen af det beløb, der udbetales til BPA, således at det samme behov ikke bliver dækket to gange.

Størrelsen af fradraget skal altid beregnes ud fra en konkret vurdering, og afhænger af, hvilke behov den pågældende forudsættes at skulle dække med pleje- eller bistandstillægget uden for BPA-ordningen. I enkelte tilfælde skal der ikke ske reduktion på grund af pleje- eller bistandstillægget. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er behov for at dække mange vanskeligt definerbare småfunktioner ved siden af BPA-ordningen. Der kan henvises til Ankestyrelsens Principafgørelser, P-28-03, P-21-05, P-27-03 og 69-09 og 74-09.

Reglerne om bistands- og plejetillæg er nærmere beskrevet i Vejledning om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. (Vejledning nr. 54 af 31. august 2007).

Kapitel 19

Anden lovgivning under Beskæftigelsesministeriet

Personlig assistance

140. Personer, som har arbejde, kan, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, have BPA-ordning til at dække pleje-, overvågnings- og ledsagebehovet også i arbejdstiden under forudsætning af, at hjælperne kun dækker de nævnte funktioner. Der kan efter § 96 ikke ydes hjælp til at varetage arbejdsfunktioner.

141. Efter Beskæftigelsesministeriets lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. kan der ydes personlig assistance til at bistå personer med nedsat funktionsevne med de praktiske ar-

bejdsfunktioner, som følger af beskæftigelsen, og som vedkommende på grund af den nedsatte funktionsevne ikke selv kan udføre.

Det er også muligt efter disse regler at få tilskud til personlig assistance under efteruddannelse forud for påbegyndelse af et konkret ansættelsesforhold. Vejledning fås hos det stedlige jobcenter.

Der er ikke noget til hinder for, at udgifterne deles i de tilfælde, hvor behovet for personlig hjælp efter servicelovens § 96 og behovet for personlig assistance ved udførelsen af praktiske arbejdsfunktioner efter Beskæftigelsesministeriets regler overlapper hinanden, når hjælpen kan ydes af én person.

Det er også muligt at få tilskud til personlig assistance efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til personer med begrænsninger i arbejdsevnen, som er omfattet af kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, bortset fra personer, der modtager dagpenge efter lov om sygedagpenge.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet

142. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på reglerne i lov om forskelsbehandling på arbejdsmarkedet i forbindelse med vejledning af borgeren, f.eks. i forbindelse med igangsættelse af nye BPA-ordninger.

Da ansættelsesforholdet for hjælpere i BPA-ordninger adskiller sig væsentligt fra gængse ansættelser på grund af opgavernes art, er der med afgørelse nr. 92 af 13. oktober 2005 givet dispensation til, at borgere, der modtager hjælp efter servicelovens § 96, har ret til at lægge vægt på ansøgerens alder, således at personen kan søge efter hjælpere, der aldersmæssigt svarer til vedkommende selv. Der henvises til bilag 2.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet omfatter, at der ikke må forskelsbehandles på grund af f.eks. religion, tro, politiske overbevisninger, seksuel orientering m.v.

Sygedagpenge

143. Som arbejdsgiver er man forpligtet til at udbetale sygedagpenge til den ansatte i de første 21 dage af sygefraværet, medmindre lønmodtageren efter overenskomsten er berettiget til løn under sygdommen. For at man som arbejdsgiver er forpligtet til at udbetale sygedagpenge i denne periode, skal

lønmodtageren have været ansat hos arbejdsgiveren i de seneste 8 uger før sygefraværet og i denne periode have været beskæftiget i mindst 74 timer (beskæftigelseskravet i forhold til arbejdsgiveren). Efter arbejdsgiverperioden modtager den sygemeldte lønmodtager sygedagpenge fra kommunen, hvis beskæftigelseskravet i forhold til kommunen er opfyldt.

Der henvises til lov om sygedagpenge.

Barselsdagpenge

144. Lønmodtageren er berettiget til barseldagpenge fra kommunen, hvis beskæftigelseskravet, jf. punkt 143 i forhold til kommunen er opfyldt, på det tidspunkt, hvor den pågældende går fra på barsel.

Boligstøttereglerne

145. Arealgrænsen efter § 12, stk. 2 (65 m² bruttoetageareal), forøges med 10 m² bruttoetageareal, såfremt nogen af husstandsmedlemmerne er stærkt bevægelseshæmmede, og boligen er egnet herfor. For hver af de øvrige personer i husstanden medregnes m²-udgiften for 20 m² på samme måde som for husstande uden stærkt bevægelseshæmmede personer.

Det er ikke en betingelse for at forøge arealgrænsen, at boligen er specielt indrettet med henblik på bevægelseshæmmede, blot den er egnet. Der stilles heller ikke krav om, at boligudgiften skal være specielt høj, for at bestemmelsen kan bringes i anvendelse. Der kan ikke gives en udtømmende opregning af, hvilke indretningsmæssige foranstaltninger der skal være til stede, for at de særlige regler om bevægelseshæmmede finder anvendelse. Afgørelsen heraf må bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Ved bedømmelsen af, om en person kan anses for at være bevægelseshæmmedet i lovens forstand, skal der typisk lægges vægt på, om den pågældende har en funktionsnedsættelse af motorisk art, som medfører, at den pågældende kun vanskeligt kan bevæge sig uden hjælpemidler som kørestol eller lignende og derfor kan have behov for en større bolig. En person, der kan bevæge sig uden hjælpemidler, som f.eks. en blind, vil således typisk ikke have behov for en sådan særlig indretning af boligen. Som et eksempel på et hjælpemiddel, der på linie med kørestol kan berettige til en forøget bo-

ligstøtte efter reglerne for stærkt bevægelseshæmmede, kan nævnes personløft/lift til brug i f.eks. badeværelset. En person, der alene benytter rollator som hjælpemiddel, vil som udgangspunkt ikke kunne betragtes som stærkt bevægelseshæmmedet.

Afgørelsen af, om en person kan betragtes som stærkt bevægelseshæmmedet efter boligstøtteloven, må imidlertid bero på en konkret, individuel vurdering i det enkelte tilfælde, hvor ikke alene den faktiske brug af et hjælpemiddel er afgørende, men hvor der lægges vægt på en helhedsvurdering af ansøgerens fysiske tilstand og behov for hjælpemidler til at komme omkring i boligen.

Boligstøtte til modtagere af døgnhjælp efter § 96 i lov om social service

146. Er et husstandsmedlem tilkendt døgnhjælp efter § 96 i lov om social service, forøges det medregnede bruttoetageareal fra 1. januar 2000 med 10 m².

For svært bevægelseshæmmede, der har fået bevilliget døgnhjælp, vil arealgrænsen herefter udgøre 85 m². For modtagere af døgnhjælp, der ikke er svært bevægelseshæmmede, udgør arealgrænsen 75 m².

Ved vurderingen af, om en tilbudt hjælp er døgnhjælp, kan der henvises til punkt 28 om udmåling af hjælpen. Det fremgår heraf, at døgnhjælp kan omfatte flere eller færre timer end 24 timer pr. døgn.

Der ikke er noget til hinder for, at den pågældende får udmålt et mindre antal timer, hvis han/hun ønsker det. Det kan f.eks. være på grund af et ønske om at være alene nogle timer, eller fordi en pårørende f.eks. kan og vil påtage sig hjælpefunktionerne i nogle timer, jf. punkt 34.

Om modtagere af døgnhjælp kan frasige sig hjælp i et større antal timer af døgnnet og alligevel være at betragte som døgnhjælpsmodtagere, vil bero på en konkret vurdering af den enkelte handicappedes behov, og om det er en forudsætning, at hjælperen skal kunne overnatte eller opholde sig i boligen om natten.

Medhjælperloven

147. Medhjælperloven (lov om visse arbejdsforhold i landbruget m.v.) kan finde anvendelse i forbindelse med BPA-ordninger. Loven omfatter primært ufaglært arbejdskraft, der f.eks. udfører

husligt arbejde i hjemmet, og som får kost eller både kost og logi som en del af lønnen. Ved husligt arbejde er der hovedsageligt tale om rengøring, køkkenarbejde, børnepasning mv. Loven har til formål at beskytte og sikre den omfattede lønmodtagergruppe en række minimumsrettigheder i ansættelsesforholdet. Loven indeholder f.eks. regler om ansættelsesforholdets varighed, kost og logi, ferie, sygdom og tilskadekomst samt regler om ophør af arbejdsforholdet.

Hjælper og arbejdsgiveren kan skriftligt aftale, at loven ikke finder anvendelse, så længe loven ikke fraviges til ugunst for lønmodtageren.

Virksomhedsoverdragelsesloven

148. Kendskab til virksomhedsoverdragelsesloven vil alene være af relevans for borgere, der har haft arbejdsgiveransvaret i en BPA-ordning, men på et tidspunkt ønsker at indgå aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed modtager tilskuddet og overtager arbejdsgiveransvaret. I så fald er der i særlig grad grund til at være opmærksom på virksomhedsoverdragelseslovens § 5 vedrørende overdragerens pligt til at give underretning om overdragelsen.

Kapitel 20

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Respirationsbistand

149. I næsten alle situationer vil borgere allerede i forvejen modtage hjælp, når man bliver respiratorbruger, oftest i form af hjælp efter servicelovens §§ 83, 95 eller 96 eller for personer under 18 år efter § 41.

Når der er tale om mennesker med en respirationsinsufficiens, som på grund af særligt apparatur har behov for overvågning, ydes denne som respirationsbistand, betalt af sygehusvæsenet, jf. Cirkulære om afgrænsning af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsenet. (Cirkulære nr. 149 af 21. december 2006).

Det er samtidig sygehusvæsenet, der har ansvaret for den hjælp, der ydes som respirationsbistand. Sygehusvæsenet har derfor ansvaret for oplæring af respirationshjælper og fører tilsyn med respirationshjælpen.

Deling af udgifter

150. Sundhedsministeriet (nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet) og Socialministeriet, har udsendt to fælles skrivelser af 14. januar 1993 og 14. juni 1996. Skrivelserne præciserer, at i de tilfælde, hvor hjælpetimerne overlapper hinanden, således at der er behov for begge former for hjælp samtidigt, og hjælpen kan ydes af én person, kan kommune og region indgå aftale om at dele udgifterne til disse overlappende timer således, at regionen/sygehuset og den pågældende kommunalbestyrelse afholder hver 50 % af udgifterne. Det skal dermed understreges, at der er tale om en frivillig aftale.

Hensigten med skrivelserne er at minimere resourcespild og fastsætte retningslinier, der sikrer, at både kommuner og regioner får del i den afledte besparelse, når hjælpen kan ydes af en person. Samtidig er det intentionen at sikre, at hjælpen til borgeren tilrettelægges på en måde, så borgeren får mulighed for størst mulig livskvalitet og for at leve et selvstændigt liv.

De retningslinier, der fremgår af skrivelserne, er:

- 1) Sygehuset/regionen afholder udgiften til respiratorhjælper, der skal assistere ved respiratorbehandling af patienter, i de timer i døgnet, hvor respirator er nødvendig.
- 2) Kommunerne afholder udgiften til anden form for hjælp og pleje mv. til patienten efter den sociale lovgivning.
- 3) I de tilfælde, hvor hjælpetimer efter 1) og 2) overlapper hinanden, således at der er behov for begge former for hjælp samtidigt, og hjælpen kan ydes af en person, deles udgiften til disse overlappende timer, således at regionen/sygehuset og den pågældende kommune afholder hver 50 % af udgiften.

151. Ovennævnte principper har til formål at præcisere, hvem der skal betale for hvilke timer i de tilfælde, hvor en respiratorbruger samtidig har behov for den under 1) nævnte hjælp (respirator) og den under 2) nævnte hjælp (personlig og praktisk hjælp, hjælp efter § 96), og hvor hjælpen i de timer, som er overlappende, kan bestrides af en person. Formålet er således at undgå dobbeltbemanding og at give en praktisk løsning vedrørende fordeling af udgiften til overlappings timerne, som kan benyttes fremover.

Ved anvendelsen af principperne er det vigtigt at holde sig for øje, at der skal ses bort fra, hvorledes eventuel hjælp blev ydet, før patienten blev respiratorbruger.

152. De tilfælde, som især har givet anledning til usikkerhed om fordelingen af udgiften til personlige hjælpere, er, hvor en borger med funktionsnedsættelse har modtaget BPA efter § 96 til pleje, overvågning og ledsagelse, indtil den pågældende er blevet respiratorbruger. I den anledning skal følgende eksempler på fordeling af udgifter gives:

- 1) a) En respiratorbruger har behov for respiratorbistand 24 timer i døgnet og samtidig 8 timers hjælp til ledsagelse, pleje m.m. Da de to slags hjælp overlapper hinanden med 8 timer og kan ydes af en person, skal regionen/sygehuset betale for 16 timer + halvdelen af overlappende timer i alt 20 timer, og kommunen skal betale for halvdelen af overlappende timer i alt 4 timer.
  - b) Timer herudover, hvor det er nødvendigt, at der er 2 personer tilstede f.eks. til at løfte patienten mv., betales af kommunen.
- 2) a) En respiratorbruger har behov for respiratorbistand 12 timer i døgnet og 16 timers hjælp til ledsagelse, pleje mm. Hvis de to slags hjælp overlapper hinanden med 12 timer og kan ydes af en person, skal kommunen betale for 4 timer + halvdelen af overlappende timer i alt 10 timer og regionen/sygehuset skal betale for halvdelen af overlappende timer i alt 6 timer. Hvis der alene er 4 overlappende timer, idet hjælpen ikke ydes fuldt ud i samme tidsrum, deles de 4 timer, således at kommunen betaler for 14 timer og sygehuset for 10 timer.
  - b) Hvis der herudover er behov for hjælp, som kræver tilstedeværelse af 2 personer, løses dette som i eksempel 1.b).
- 3) a) En respiratorbruger har behov for respiratorbistand 16 timer i døgnet og 8 timers hjælp til pleje og ledsagelse mm. Hvis de to slags hjælp overlapper hinanden med 8 timer og kan ydes af en person, skal regionen/sygehuset betale for 8 timer + halvdelen af overlappende timer i alt 12 timer og kommunen skal betale for halvdelen af overlappende timer i alt 4 timer. Hvis der ikke er nogen overlappingsti-

mer, idet hjælpen ydes i forlængelse af hinanden betaler regionen/sygehuset for 16 timer og kommunen for 8 timer.

b) Hvis der herudover er behov for hjælp, som kræver tilstedeværelse af 2 personer, løses dette som i eksempel 1.b).

Den administrative tilrettelæggelse af betaling m.v. sker efter aftale mellem de to myndigheder. Det forudsættes i denne forbindelse, at udmålingen af de to myndigheders respektive betaling i de konkrete sager ikke forsinkes udskrivningen af borgeren til eget hjem.

153. Fastsættelsen af, hvor mange timer borgeren har behov for respiratorhjælp, foretages af en af de to landsdækkende sygehusafdelinger for respiratorinsufficiens på henholdsvis Århus Universitets-hospital, Århus Sygehus og på Rigshospitalet. Fastsættelsen af hvor mange timer borgeren har behov for anden form for hjælp og pleje mv. foretages af pågældende kommune i samarbejde med borgeren og eventuelt med inddragelse af den nødvendige sagkundskab ved vurderingen af borgerens hjælpebehov.

Det fremgår desuden af skrivelsen af 14. juni 1996, at det er det samlede pleje- og overvågningsbehov, der skal opgøres, uanset om den pågældende selv, f.eks. ved pårørendes bistand, opfylder en del af behovet. De timer, hvor en eventuel pårørende påtager sig plejeopgaverne skal medregnes i det samlede plejebestod. Når det samlede plejebestod i timer er opgjort, deles de timer, hvor borgeren også har behov for respiratorhjælp med sygehusvæsenet. Dette ud fra en rimelighedsbetragtning om at eventuelle besparelser bør komme begge parter i aftalen til gode.

Skrivelserne er indsat som bilag 3 til denne vejledning.

154. Uanset om kommunalbestyrelsen og regionsrådet har indgået aftale om deling af udgifter til overlappende timer, skal det understreges, at det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for, at borgeren får den nødvendige hjælp efter serviceloven, og regionsrådet har ansvaret for ventilatøropgaverne efter sundhedsloven.

Annonceringspligt

155. Hvis regionen indgår rammeaftale med et bureau/virksomhed om at finde/ansættelse af egne-
de hjælpere, vil denne rammeaftale være omfattet
af annonceringspligten, hvis værdien overstiger
500.000 kr.

I de situationer, hvor der både er behov for respi-
ratorhjælpere og hjælp efter servicelovens bestem-
melser (f.eks. §§ 95 eller 96), er dette ikke en
annonceringspligtig disposition. Dette gælder, når
hjælpen til borgeren udbetales i form af et tilskud
til ansættelse af de nødvendige hjælpere, hvor bor-
geren enten selv udvælger og ansætter hjælperne
eller vælger at overføre tilskuddet til en nærtståen-
de, en forening eller en privat virksomhed, der
herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

Udgifter i forbindelse med ferie

156. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i for-
bindelse med konkrete henvendelser oplyst, at en
borger alene har ret til sygehushjælp i hjemmet, og
der er ikke hjemmel i sundhedslovgivningen til at
betale ekstraudgifter i form af rejseudgifter og for-
plejning til sygehushjælpen, såfremt patienten øn-
sker at tage sin hjælp med ud af huset (f.eks. på
rejse). Lønudgiften betales dog normalt af sygehus-
væsenet på samme vis, som hvis behandlingen fore-
gik i borgerens hjem.

Eventuelle merudgifter ved ferier og lignende må
derfor eventuelt dækkes af kommunalbestyrelsen,
efter de gældende regler herfor i bekendtgørelsens
§ 8, servicelovens § 97, servicelovens § 100 eller i
bekendtgørelse om ydelser efter lov om social ser-
vice under midlertidige ophold i udlandet.

Kapitel 21

Undervisningsministeriet

Assistance i forbindelse med ungdomsuddannelser m.v. og videregående uddannelse/SPS

157. For elever og studerende med fysisk eller
psykisk funktionsnedsættelse kan der søges kom-
penserende støtte for deres funktionsnedsættelse

med specialpædagogisk støtte/bistand i medfør af
lov om specialpædagogisk støtte ved videregående
uddannelser (Lovbekendtgørelse nr. 210 af 1. marts
2007) samt bekendtgørelse om særlige tilskud til
specialpædagogisk bistand ved ungdomsuddannel-
ser m.v. (Bekendtgørelse nr. 873 af 1. september
2008).

Lov nr. 210 af 1. marts 2007 har til formål at sikre,
at studerende med fysisk eller psykisk funktions-
nedsættelse, der er optaget på en videregående ud-
dannelse, uanset funktionsnedsættelsen kan gen-
nemføre en uddannelse i lighed med andre
studerende, jf. § 1, stk. 1. Støtten kan blandt andet
gives som personlig assistance, jf. § 3, stk. 2, litra
1.

Bekendtgørelse nr. 873 af 1. september 2008 giver
institutioner mulighed for efter ansøgning at få til-
skud til specialpædagogisk støtte til elever eller
kursister, der som følge af fysisk eller psykisk funk-
tionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskelig-
heder har behov for specialpædagogisk bistand for
at gennemføre uddannelsen, jf. § 3, stk. 1. Støtten
kan blandt andet gives i form af personlig assistance
og sekretærhjælp, jf. § 5, nr. 1, litra 2.

Denne ordning (SPS-ordningen) administreres af
Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, jf. lov nr.
210 af 1. marts 2007 § 1, stk. 2, samt bekendtgørelse
873 af 1. september 2008 § 1, stk. 2. Uddannelses-
søgende skal altid henvende sig til deres uddannel-
sesinstitution med henblik på ansøgning om støtte.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte udmåler
hjælp i forhold til uddannelse og varetager kontrak-
ter med leverandører af denne hjælp. Det følger af
disse kontrakter, at leverandøren ansætter de hjæl-
pere og sekretærer, der skal yde assistancen, og
leverandøren har således arbejdsgiveransvaret for
de pågældende hjælpere. Styrelsens leverandører er
opmærksom på, at en bruger af SPS tillige kan være
bruger af personlig assistance på andre områder af
dagligdagen og forsøger, så vidt det er muligt, at
etablere en helhedsorienteret løsning for den enkel-
te.

Socialministeriet, den 15. februar 2011

BENEDIKTE KLÆR

/ Karin Ingemann

Bilag 1**Bekendtgørelse om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96**

Bilag 1 indeholder bekendtgørelse nr. 1180 af 14. oktober 2010 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96.

Udmålingsbekendtgørelsen er udeladt her, da den har været offentliggjort i Lovtidende A og findes i Ret-sinformation.

Bilag 2**Afgørelse om dispensation fra forskelsbehandlingsloven ved ansættelse af handicaphjælpere**

(Socialministeriets afgørelse af 13. oktober 2005)

Lovgivning afgørelsen vedrører

§ 6, stk. 2, i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (Forskelsbehandlingsloven) (Lovbekendtgørelse nr. 31 af 12. januar 2005)

Sagsfremstilling

De Samvirkende Invalideorganisationer søgte om dispensation i henhold til forskelsbehandlingslovens § 6, stk. 2, således at personer med handicap ved besættelse af stillinger som handicaphjælper kan lægge vægt på ansøgerens alder.

Forskelsbehandlingsloven indeholder et forbud mod forskelsbehandling, men tager dog højde for, at der kan være situationer, hvor forskelsbehandling kan være velbegrundet. Lovens § 6, stk. 2, har følgende ordlyd: »Såfremt det ved visse former for erhvervsudøvelse og uddannelser er af afgørende betydning, at udøveren er af en bestemt race, politisk anskuelse, seksuel orientering eller national, social eller etnisk oprindelse eller har en bestemt hudfarve, alder eller et bestemt handicap eller tilhører en bestemt religion eller trosretning, og kravet om bestemt tilhørsforhold står i rimeligt forhold til den pågældende erhvervsaktivitet, kan vedkommende minister efter indhentet udtalelse fra beskæftigelsesministeren fravige bestemmelserne i §§ 2-5.«

Afgørelse

Efter drøftelse med Beskæftigelsesministeriet, gav Socialministeriet dispensation til, at mennesker med handicap, der ansætter personale efter § 77 i lov om social service til at assistere sig i dagligdagen, skal have ret til at lægge vægt på ansøgerens alder, således at personen kan søge efter personale, der aldersmæssigt svarer til vedkommende selv.

respiratorhjælp

Bilag 3**Bilag 3: Relevante adresser og links:****Ankestyrelsen**

Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

www.ast.dk

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C

www.at.dk

ATP (Barselsfonden)

Kongens Vænge 8
3400 Hillerød

www.barsel.dk

Beskæftigelsesministeriet

Ved stranden 8
1061 København K.

www.bm.dk

Branchemiljøarbejdsrådet for Social og Sundhed,

Studivestergade 3, 2. sal
1455 København K

www.bar-sosu.dk

Handicaphjælpernes Arbejdsmiljø

http://www.arbejdsmiljoweb.dk/Pas_paa_din_krop/generelt_materiale_om_krop_og_sundhed/handicap_web.aspx

KL

Weidekampsgade 10
Postboks 1370
2300 København S

www.kl.dk

Servicestyrelsen

Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense

www.servicestyrelsen.dk

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

Banegårdspladsen 2, 2. sal
6000 Kolding

www.dukh.dk

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

www.sum.dk

Undervisningsministeriet

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte
Danasvej 30
1780 København V.

www.sustyrelsen.dk

Bilag 4**Stikordsregister**

(Stikordsregistret refererer til punkter i vejledningen)

A

Afløsning og aflastning, servicelovens § 84	116
Aftale mellem kommunalbestyrelse og forening, virksomhed eller nærtstående	56
Aftale om overførsel af tilskud	9, 46, 54-55
Aldersgrænse	7
Anciennitet	68, 72
Annonceringspligt	155
Arbejde i arbejdsgivers private husholdning	125
Arbejdsgiver	10
Arbejdsleder	11
Arbejds miljø	125-135
- Ansvar	46
- Arbejdspladsvurdering	133
- Arbejds miljøvurdering	132
- Arbejdsredskaber	129-130
- Branche arbejds miljøråd (BARSO-SU)	135
- Dækning af omkostninger	81, 131
Arbejdsskadeforsikring	43
Arbejdstidsregler	125, 128

B

Barselsfond	79
Barselsdagpenge	143
Bekendtgørelse om udmåling af tilskud	Bilag 1
Beregning	
- Andre udgifter ved at have hjælpere	90-91
- Arbejdsgiveropgaven	82-88
- Arbejds miljølovgivningen	81
- Barselsfond	77, 79
- Forsikringer	77-78
- Generelt	58-68
- Løn mv.	68-76
- Lønadministration	89
- Kurser	77, 80
Betingelser for BPA, generelt	7-11
Bistandstillæg	38, 137, 139

Boligindretning/boligsift, servicelovens § 116	122
Boligstøtte	91, 146
Botilbud, plejehjem mv.	8
Branchearbejdsmiljøråd	135
Budget	63
E	
Eget valg af hjælper, servicelovens § 94	117
Elever, kompenserende støtte	157
Erstatningsansvar	44
F	
Ferieophold	43, 112-114, 156
Flytning over kommunegrænse	110-111
Forholdet til anden lovgivning	
- Beskæftigelsesministeriet	38, 125-148
- Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	149-156
- Undervisningsministeriet	157
Formål med BPA	4
Forsikring	43, 78
Forskelsbehandling, lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet	142
H	
Handleplan	108, 124
Hjælpebehov	
- Kommunalt ansvar	57, 109
- Revurdering	28-29
- Særlige hjælpebehov	20
- Vurdering af hjælpebehov	39
Hjælpebidler, servicelovens § 112	131
K	
Kontant tilskud	6
Kurser	
- for borgeren	13
- for hjælpere	45, 66-67, 80-81
L	
Ledsageordning, servicelovens § 97	16, 91, 120
Lønadministration	
- Dækning af udgifter	89
- Valgmuligheder	48-49
M	

Medarbejderudviklingssamtaler (MUS)	10, 66-67
Merudgifter, servicelovens § 100	37-38, 90-91, 121
Moms	58
N	
Naturalhjælp	15
Nærtstående, definition	17
O	
Opfølgning	39
Ophør af BPA	105-109
Oplæring af hjælpere	10, 45
Opsparing af timer	103-104
Overførsel af tilskud	9, 46, 50-55
P	
Pasning af nærtstående, servicelovens § 118	123
Pensionslovgivning,	Se Bistandstillæg, Plejetillæg
Personalemøder	10, 66-67
Personkreds generelle betingelser	6-9
Personkreds	
- § 95, stk. 1	14-15
- § 95, stk. 2	16
- § 95, stk. 3	17-19
- § 96	20-23
- § 96, stk. 3	24
Personlig assistance, lov om kompensation til handicappede i erhverv	140-141
Personlig og praktisk hjælp, servicelovens § 83	115
Plejetillæg	38, 138-139
R	
Regnskab	98-100
Regulering	96-97
Respiratorbrugere	20, 149-156
Revurdering	39
Rummelighed	72
Rådgivning, kommunal	10, 40-42
Rådgivningsfunktion, gratis for borgere	13, 40
Rådighedstimer	29, 74
S	
Sammenlignelige faggrupper	70
Servicebevis, servicelovens § 94 b	119

Serviceoven, forholdet til (se desuden de enkelte bestemmelser)	115-124
Skrivelser, fælles	150-154, Bilag 3
Socialpædagogisk bistand	17
Studerende, kompenserende støtte	157
Sygedagpenge	143

T

Tilbagebetaling	101-102
Tillæg (se også Beregning, løn mv.)	68-74
Tilskud	
- Enkelte elementer	Se Beregning
- Generelle forhold om tilskud	58-62, 65-67
- Maksimum for tilskud	61
Tilsyn	57

U

Udbetaling af tilskud	
- Efter budget	63, 92
- Efter regning	4, 92-94
- Generelle forhold	92
- Oversigt over udbetalingssituationer	95
Udlandet	43, 112-114
Udmåling af hjælp	
- Generelt, vurderingen af hjælpebehovet	28-29
- Kurser	30
- Oplæring	30
- Personalemøder	30
- Rådighedstimer	29
- § 95	31-32
- § 96	33-38

V

Valgmuligheder	
- Beskrivelse af de enkelte muligheder	46-53
- Oversigt	46
Ventilatørbistand	149-156
- Deling af udgifter	150
- Udgifter i forbindelse med ferie	156
Virksomhedsoverdragelsesloven personkreds	148

Bilag 5**Indholdsfortegnelse**

(Indholdsfortegnelsen refererer til punkter i vejledningen)

<i>Afsnit I</i>	<i>Vejledningens indledning og generelle betingelser</i>	
Kapitel 1	Baggrund for og formål med borgerstyret personlig assistance	3
Kapitel 2	Personkreds, herunder generelle betingelser for borgerstyret personlig assistance	6
<i>Afsnit II</i>	<i>Udmåling af hjælp</i>	
Kapitel 3	Udmåling af hjælp	28
Kapitel 4	Revurdering af hjælpebehovet	39
<i>Afsnit III</i>	<i>Tilrettelæggelse af ordningen, borgerens valgmuligheder for valg af BPA-ordning og tilsyn</i>	
Kapitel 5	Administration og tilrettelæggelse af ordningen	40
Kapitel 6	Tilsyn	57
<i>Afsnit IV</i>	<i>Beregning af det kontante tilskud</i>	
Kapitel 7	Beregning af det kontante tilskud	58
Kapitel 8	Fastsættelse af tilskud til ansættelse af hjælpere	65
<i>Afsnit V</i>	<i>Udbetaling, regulering, regnskab og tilbagebetaling</i>	
Kapitel 9	Udbetaling af tilskud	92
Kapitel 10	Regulering	96
Kapitel 11	Regnskab og tilbagebetaling	98
<i>Afsnit VI</i>	<i>Ophør, dødsfald, flytning over kommunegrænse og BPA i udlandet</i>	
Kapitel 12	Ophør af borgerstyret personlig assistance	105
Kapitel 13	Flytning over kommunegrænse	110
Kapitel 14	Borgerstyret personlig assistance i udlandet	112
<i>Afsnit VII</i>	<i>Forholdet til andre bestemmelser i serviceloven og anden lovgivning</i>	
Kapitel 15	Forholdet til andre bestemmelser i serviceloven	115
<i>Afsnit VIII</i>	<i>Forholdet til anden lovgivning</i>	
Kapitel 16	Arbejdsmiljøloven	125
Kapitel 17	Andre forhold vedrørende arbejdsmiljø	129
Kapitel 18	Forhold til pensionslovgivningen	136
Kapitel 19	Anden lovgivning under Beskæftigelsesministeriet	140
Kapitel 20	Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	149
Kapitel 21	Undervisningsministeriet	157

Bilag

Bilag 1	Bekendtgørelse om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96
Bilag 2	Afgørelse om dispensation fra forskelsbehandlingsloven ved ansættelse af handicaphjælpere (Socialministeriets afgørelse af 13. oktober 2005)
Bilag 3	Relevante adresser og links
Bilag 4	Stikordsregister
Bilag 5	Indholdsfortegnelse